

ŽIVÉ SLOVO

4/2003, ročník XXXV

Téma:

Ako zaobchádzať
s peniazmi

úvodník

„Všechno!“

Jarek Andrýsek

„Všechno!“ ... Taková byla odpověď účetního jednoho z nejbohatších lidí novodobé historie, Johna D. Rockefellera, když se jej zeptali: „A jaké množství majetku po sobě pan Rockefeller zanechal?“ Ano i ten nejbohatší člověk musí jednou všechno, co nashromázdil, **za-nechat a odejít na věčnost s „prázdnou“**. To je sice neradostná perspektiva celoživotní dřiny, plahočení a shromažďování věcí, ale na druhé straně nesmírně osvobojující. Dnes se totiž shromažďování majetku stává životním stylem a cílem zároveň.

„Všechno!“ ... Je to také ta **jedině správná perspektiva pro nakládání s penězi** v tomto dočasném světě. Pomíjitelnost pozemské existence zbavuje peníze „absolutní“ moci, která je jim často falešně přisuzována. Naše společnost se razantně změnila. Na postavení člověka přestal mít vliv dělnický původ nebo stranická příslušnost a měřítkem všech věcí se staly peníze. „Kdo máže, ten jede!“ Před penězi se doslova otevírají dveře. Není proto lehké odolat jejich iluzorní moci.

„Všechno mám a nic už nepotřebuji!“ To je postoj křesťanů, kteří iluzi peněz podlehli (Zj 3,17). Není divu, vždyť v Laodiikeji se lidem skutečně dařilo. Měli zlato, šaty i uzdravující mast. Ztratili však reálnou perspektivu. Nevěděli, že jsou ubozí, bědní a nuzní, slepi a nazi. To dokázou udělat peníze s člověkem. Všechno mu dají a zároveň mu i všechno seberou. A najednou nemá nic, čím by se na věčnosti prokázal.

„Všechny věci tohoto světa“ jsou jen dočasné a volají po opakování a stupňování. Nejpozději za 100 let nebudeme vlastnit nic z toho, co teď máme. Chceme prožívat nové a nové věci. Jednou „Malorka“ je málo. Dosáhneme-li něčeho, vynořuje se další přání.

Je zřejmé, že věci z tohoto světa nemohou člověka skutečně naplnit. Kde jsou ty hodnoty, které zůstávají a jsou věčné, do nichž se vyplatí investovat čas a peníze?

Je to „všechno, co slouží Božímu království v celé jeho rozmanitosti“. Vše čím se dá potěšit, povzbudit, zahojit, napřímit, uzdravit, rozradostnit. Všechno, co děláme z lásky ke Kristu, zůstává a naplňuje lidské nitro uspokojením, kterého se člověku jinak nedostane. Do toho se vyplatí investovat. Pravidelně dávaná tisící koruna může zajistit existenci učitele na Ukrajině, ještě menší obnos může dát dítěti v rozvojové zemi vzdělání nebo přispět rozhodujicím způsobem na mzdu misionáře. Potřeb jsou tisíce, a proto peníze znamenají hodně.

Všechny peníze je třeba a je pokrytecké říkat, že na nich nezáleží. Kolik bohulibých a prospěšných projektů ztroskotalo a kolik se jich vůbec neuskutečnilo jenom proto, že nebyly pohromadě všechny peníze. Používejme svých peněz k Boží slávě. To je ta nejlepší odpověď na otázku tohoto čísla: „Jak nakládat s penězi?“

Za přečtení rozhodně stojí studie J. Schneidera v překladu P. Kozára, nazvaná „**Čo s peniazmi?**“, která se zaobírá vztahem křesťana ke hmotnému bohatství. Zároveň však ukazuje východisko ze zdánlivé biblické antiteze, tj. varování před bohatstvím a přijímáním bohatství jako požehnání. Řešení nalézá v **objetí požitku a soucitu**. Ostatní články se snaží poskytnout spíše praktickou radu pro nakládání s penězi.

Časopis přináší také informace ze sborů, např. tu o 3. misijní konferenci KS na Slovensku, kde najdete nejeden **impuls pro práci** ve sboru, nebo také zprávu o stavbě modelu třetího chrámu. Ženy dají asi přednost svému okénku, ale neměli by jej vynechat ani muži, neboť článek od G. Marťákové je povzbuzením, které možná potřebuje slyšet právě někdo blízko vás. Přeji Vám pěkné chvíle strávené společně s Živým Slovem.

úvaha

Dar z neba

Ján Kučera

Znova je Štodrý deň a Štodrý večer. Deti, mládež dospěli i ti starí a najstarší z nás sa tešíme na plné stoly dobrôt a zasypanú darmi podlahu pod vianočným stromčekom. Je to však všetko? Veď aj tieto chvíle odletia a v našej duši môže ďalej pokračovať bieda a chlad. Veľmi by sme sa dnes chceli potešiť úvahou o daroch z neba. Kiež by to bolo našim naozajstným štrodenným potešením a nie iba v tomto dni.

O Pánu Bohu z Biblie vieme, že rád dáva svojmu ľudu dary. Pravda, sú to dary pre dovedským nehmotné, ako je radosť, pokoj, požehnanie a mnohé iné. Dal nám však aj ten najvzácnejší Dar, o ktorom v jednej kresťanskej piesni spievame:

„Najvzácnejší dar, zo všetkých čo mám, vďaka Bohu, Tys' mi, ó, Ježišu, sám.“

Kto si povedal, že najkrajší verš Bible je zapisaný v Jánovom evanjeliu 3,16: „**Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby každý, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život.**“

Toto je ten najvzácnejší nebeský dar – **Spasiteľ**, Pán Ježiš Kristus. Tento dar dáva sám Boh, Tvorca a Udržiavateľ vesmíru, zeme, ale aj života každého z nás. Predstavte si, takýto dar pri vianočnom stromčeku! Nemôžeme ho sice telesne priať, ale duchovne áno. V tom prijati nemôže a nesmie chýbať dákovaná vianočná modlitba, podobná tejto: „Pane Bože, Nebeský Otče, dákujem Ti za tento Tvoj najvzácni dar. Prijímac ho do srdca i do života, časného i večného.“ Áno, to je ten najvzácnejší vianočný Dar, od najvzácnejšieho Darcu v každom meraní. Prijmíme Ho v pokore k nášmu večnému úžitku!

O našom Pánovi Ježišovi Kristovi piše apoštol Pavol kresťanom v Efeze: „**Kristus miloval**

Cirkev a vydal seba samého za ňu.“ To je dar nášho Pána pre každého z nás, ktorí patrime Jemu a do Jeho Cirkvi. Pán Ježiš však vydal seba samého na smrť na golgotskom križi pre každého človeka, žijúceho na tomto svete. Teda aj pre kohokoľvek neveriacieho, či inak veriacieho. Treba nám však aj tento dar vnútorne priať a Pánovi zaň podákať. Potom sa z Noho môžeme večne radovať. On dáva seba samého každému z nás.

Ako môžeme tento dar priať? Treba k tomu možno pre dakoho prív modlitbu v živote: „Dakujem Ti, Pane, že aj za mňa si vydal seba samého na smrť. Dakujem ti, že aj mne dávaš seba samého. Prijimam Ťa ako svojho osobného Spasiteľa a Pána a chcem byť s Tebou a nasledovať fa až do večnosti. Amen! Nech sa mi tak stane!“ Neviem si predstaviť krajší vianočný dar, ako bude tento, pre kohokoľvek z nás! Ak sme ho už prijali, dákujme zaň Bohu znova a znova. Tak budeme blahoslavení a budeme mať nielen šťastné Vianoce, ale i celý pozemský život a po ňom celú večnosť.

Napokon sú **dary Ducha Svätého**, ako tretej Božej osoby. O týchto daroch je napsané v Biblii, v liste apoštola Pavla Galatiánom 5,22-23: „**Ale ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrotivosť, vernosť, miernosť, sebaovládanie.**“ To sú dary Vianoc! Predstavte si, že by každý z nás prijal takéto dary v obraznej podobe ako ovocie. Boli by sme navzájom plní lásky, miernosti, vernosti, láskavosti... Viete si predstaviť spoločnosť takýchto ľudí? Znie to ako utópia, ale čita sa to a počúva nesmierne dobre. Veď okolo nás je toľko nelásky, nepokoja, nevery, nesebaovládania ... A ľudia sú nešťastní, plačú a trápia sa. Tu sú dary Svätého Ducha aj pre dnešné naše Vianoce. Prijmíme ich, uvedme ich do životnej praxe a všetko sa v nás a okolo nás razom rozvoní a rozkvitne, ako keď uprostred decembra zavládne máj. Sotva si vieme predstaviť takýto zázrak, po prijati darov Svätého Ducha!

Sú tu ešte jedny Vianoce a ešte jedno rozbalovanie vianočných darčekov a darov. Kiež by aspoň čosi z nich bolo tým úžasnými darmi z neba.

Pravda, aj my máme naporúdzať pre našich drahých menšie či väčšie vianočné darčeky. Pribalme z nich aspoň čosi z tých nebeských darov, ktoré nezovsednejú ani po Vianociach. Naopak, v plnej krásе nás budú sprevádzať po celý časný a potom i po večný život.

ohlédnutí

Billy Graham 85-ročný

Ján Kučera

Dr. William Franklin Graham

Ako 16-ročný prijal do svojho srdca a do života Ježiša Krista, ako svojho osobného Záchrancu a Pána. Neskôr prijal Jeho pozvanie do služieb zvestovateľa evanjelia po celom svete. Počas vyše 60-ročnej aktivity navštívil desiatky krajín na celom svete. Priamo i prostredníctvom rozhlasu a televízie mohlo počuť zvesť evanjelia od neho viac ako 100 miliónov ľudí. Hovoril prosto, jednoducho, plný lásky k hriešnikom. Napísal takmer 20 kresťanských kníh. Podľa prieskumov známeho Gallupovho ústavu v USA patrí Dr. Billy Graham už polstoročie k najpopulárnejším osobnostiam sveta.

V roku 1982 navštívil na niekoľko dní aj bývalé Československo a priniesol veriacim i ďalším ľuďom veľké Božie požehnanie.

Pre pokračujúcu chorobu prenechal vedenie Evanjelizačnej asociácie svojmu synovi Franklinovi, nakoľko mu jeho zdravotný stav dovolil, aj nadálej cestuje a káže ľuďom o nutnosti obrátiť sa k Pánovi Ježišovi Kristovi, aby mohli žiť nový a večný život s Ním.

Aj keď tieto riadky zrejme Billy Graham čítať nebude, želáme mu ešte mnoho duchovných a telesných sil pre širenie tej najújasnejšej správy, že iba Pán Ježiš Kristus a jeho golgotský kríž sú zdromom večnej záchrany duše pred záhubou ako dôsledkom hriechu. Boh Ti žehnaj, brat Dr. Billy Graham!

informácie

3. misijná konferencia Kresťanských zborov na Slovensku

Peter Kozár a Ján Hudec

Už po tretíkrát sa zišli v Modre-Harmónii veriaci z Kresťanských zborov, aby sa počas víkendu venovali intenzívnejnej téme: Misia. Priviedla ich túžba po spoločenstve, zdieľaní skúseností, informáciách, motivácií, po modlitbách za Božie vedenie a vystrojenie k svedectvu. Lebo úloha, ktorú Pán Ježiš dal svojej Cirkvi, zdáka nie je ukončená. O Jeho pohľade na stratených ľuďov svedčia slová: „Pri pohľade na zástupy prišlo mu ich ľuto, pretože boli zmorení a skleslí ako ovce bez pastiera. Vtedy povedal svojim učenikom: Žatvy je mnoho, ale robotníkov málo. Preto preto Pána žatvy, aby vyslal robotníkov na svoju žatvu“ (Matuš 9,36-38).

Konferencia mala hlavnú tému: Misijná mobilizácia zboru - Zakladanie zborov. Zodpovedá to nášmu presvedčeniu, že misia a Cirkev patria k sebe. Misia vychádza zo zborov a vedie k zakladaniu nových zborov. Cirkev najlepšie a najzdravšie rastie tam, kde sa všetci veriaci podielajú na svedectve, využívajúc pritom rozmanitosť duchovných darov, ktoré prijali od Pána. Pozvali sme preto bratov z rôznych

krajín, ktorí už majú v tejto oblasti skúsenosti, aby sa s nami o ne podelili. Ďalej sú uvedení aj s názvom štátu či krajiny, z ktorej prišli.

Piet Verkerk, René Blom a Jan Veldhuizen - Holandsko, Christian Götemann - Nemecko, Vladimír Majerský - Srbsko, Vladimír Čižmanský - Čierna Hora, Meinolf Mellwig - Česká republika (Nemecko), Jiří Krejčí a Aleš Bartošek - ČR-Brno, Milan Michalko st. a Milan Michalko ml. - ČR-Ostrava-Zábřeh, Jozef Adamovič ml. - Prešov.

Ďalej uvádzame iba veľmi stručnú charakteristiku preslovov bratov a niektoré z hlavných myšlienok v nich.

PIATOK 14. NOVEMBRA

Brat Vladimír Majerský z Báčskeho Petrovca v srbskej Vojvodine mal biblický úvod k téme konferencie. Kázal na text 1Tm 4,1-10. Zdôraznil, že sme tu, aby sme ziskali nové skúsenosti, ktoré by nám pomohli byť dobrými služobníkmi. Podobne, ale ešte viac ako apoštol Pavol a jeho duchovný syn Timotej, žijeme v poslednej dobe, v nej sa masovo šíria bludné učenia. Preto je nutné, aby sme zachovávali slovo viery a zdravého učenia. Ale tiež, aby sme sa cvičili v pobožnosti, štúdiom Božieho Slova, modlitbami, osobou evanjelizáciou a sebaobetavou službou ľuďom. Výsledkom bude požehnanie na zemi a odmena v nebesiach.

Christian Götemann hovoril z vlastných skúseností o zakladaní nových bratských zborov v Nemecku. Pracuje pre zakladanie zborov v súčasnej oblasti. Povolanie do služby prežíval pri počúvaní kázania Božieho slova o Akvílovi a Priscile. Toto povolanie zdieľa s ním i jeho manželka ako jeho najlepšia pomocníčka. Duchovná situácia v Nemecku je veľmi zlá. Z 80 miliónov ľudí sa iba 5 miliónov pravidelne zúčastňuje bohoslužieb. V rámci Pracovného spoločenstva bratských zborov sa vytvorili pracovné skupiny pre zakladanie zborov. Ich počet vzrástol z 11 v roku 1988 na 45 v roku 2003. Ďalej brat hovoril o tom, aké sú prekážky, podpory a výzvy pre zakladanie

informácie

zborov. Spomenuté pracovné spoločenstvo ponúka a poskytuje zborom pri ľom pomoc rôzneho druhu. Podľa brata misia vyžaduje víziu, usilovnú prácu a zápal pre ľuďa z lásky k Pánovi a hynúcim ľuďom.

Jiří Krejčí a Aleš Bartošek z Brna hovorili taktiež z vlastnej skúsenosti na tému Misijná aktivizácia zboru a založenie druhého zboru v meste. Najprv brat Jiří Krejčí rozprával o tom, že v medzivojnovej období boli v Brne 4 zborov. Po vojne a potom za socializmu sa bratskí veriaci usadili v jednom zboru. Po zmene od roku 1990 stala sa ich prioritou evanjelizácia. Medzi staršími zboru vznikla myšlienka osloviť evanjeliom desaťtisíce ľudí na sidliskách. Tá sa postupne vykryštalizovala a bola usmernená na sidlisko Vinohrady, kde býva brat Aleš Bartošek. On rozprával, ako bol prekvapený, že sa má stať vedúcim skupiny bratov a sestier, ktorí pôjdú na zmienené sidlisko, aby tam založili druhý kresťanský zbor v Brne. Tak došlo 31. 8. 2003 k zhromaždeniu, na ktorom zbor s modlitbami za Páno požehnanie vyslal 5 prihlásených rodin, aby založili nový zbor. V tomto smere a s týmto cieľom tu začali pôsobiť. V porovnaní s ustáleným životom v pôvodnom zbere mnohé tu bolo pre nich nové, tu bolo pre nich nové. Najmä to, že ak niekto z nich chýba, tak sa to veľmi cití. A rastie vedomie zodpovednosti za službu v novom zbere. Začínajú veľmi skromne. Na biblických zhromaždeniach preberajú základné biblické pravdy. Ešte neevanjelizujú, ale učia sa evanjelizácii ako životnému štýlu. A pôvodný zbor ich podporuje modlitbami. Keď je to Božia vôle, asi takéto má byť biblicky správne odelenie sa od zboru - pre novú službu Pána a hynúcim ľuďom.

René Blom vo svojom preslove stručne porozprával účastníkom konferencie historiu bratských zborov v Holandsku - od vzniku prvých v roku 1854 až po súčasnosť. V 1. období (1854-1880) mali zbori jednotný, uzavretý charakter a početne i duchovne rásťli. V 2. období (1881-1906) sa tieto zbori rozdelili na 6 či viac prúdov. Na začiatku tretieho obdobia

informácie

(1906-40) došlo k oddeleniu otvorených bratov od uzavretých zborov. Zbory otvorených bratov sa ďalej šírili evanjelizáciou. Ku koncu 20. storočia došlo k určitému zblženiu medzi oboma prúdmi zborov. Jeho výsledkom je, že v súčasnosti jestvujú v Holandsku 3 druhy bratských zborov: uzavreté, otvorené a zmiešané. Z mnohých zborov odchádzajú mladí veriaci a tak tieto zbytky starnú. Nakoniec brat vyslovil myšlienku, ktorá iste platí aj u nás: Ak nebude v zboroch priestor pre mladých, nebude u mladých priestor pre zbytky.

SOBOTA 15. NOVEMBRA

Vladimír Majerský nás zase uviedol do Božieho slova v 2Tm 4,1-5. Z neho znali Tímotejovi a znejú i nám štyri Božie prikazy: 1. Káž Slovo! 2. Usvedčaj! 3. Karhaj! 4. Napomínaj – povzbudzuj – potešuj! Máme vždy byť otvorení pre Božie slovo a tým zároveň uzavreti proti pôsobeniu Zlého. Služba šírenia evanjelia patrí všetkým. Zbory, ktoré neevanjelizujú, vymierajú. Aj my máme vykonať svoju službu.

Milan Michalko st. a Milan Michalko ml. z Kresťanského sboru Ostrava-Zábřeh hovorili na tému Evanjelizácia ako súčasť bežnej zborovej práce. Starší z nich hovoril najmä o troch pilieroch zborovej práce. Tými sú: staršovstvo, učenictvo a evanjelizácia. **1. Staršovstvo.** Je nutná obnova biblického vedenia v zboroch Cirkvi. Hlavná náplň práce starších: Božie slovo, modlitby a stanovenie vízie, či stratégie pre zbor - Sk 6,4; Pr 29,18. Uvedol, ako sa vyučujú starší v Rakúsku. **2. Učenictvo** je výchova duchovne zdravých kresťanov. Je preukázané, že veľmi urýchľuje rast zborov. Brat pre ňu veľmi odporúčal knižku W. Mc. Donalda Pravé učedníctvi. **3. Evanjelizácia** je účinná, keď predstavuje životný štýl kresťanov. Sú rôzne spôsoby osobnej i zborovej evanjelizácie, ktoré sa navzájom dopĺňajú. Brat ukončil volaním k biblickému staršovstvu, učenictvu a evanjelizácii.

Mladší brat bol veľmi povzbudený čítaním životopisu D. L. Moodyho a presvedčený, že náš Boh je rovnako mocný, ako bol pred 150

Živé Slovo 4/2003

rokmi. Rozprával najmä o službe domácich skupín, v ktorých je mnoho ľudí zapojených do pastierskej i evanjelizačnej služby. Nakoniec hovoril o túžbe, svojej i zboru, aby 118 000 ľudí na sídlisku Ostrava-Jih počulo evanjelium. V blízkej budúcnosti tam chcú začať verejné zhromaždenia.

Vladimír Čižmanský hovoril na tému **Misia v Čiernej Hore**. Ve tejto malej balkánskej krajine so 660 000 obyvateľmi pôsobí ako misionár od roku 1992 aj s ďalším bratom. Je tu naozaj čierne – duchovná tma. Brat žije v hlavnom meste, Podgorici. Začiatok práce bol veľmi pomalý a skromný. Rozdávali letáky, traktáty, evanjelium podľa Jána a knižku Ježiš – nás osud. Obrátili sa najprv samé ženy, v poslednej dobe viac muži. Museli a musia stále hľadať vhodné spôsoby prístupu k ľuďom. Pri evanjelizácii im veľmi pomohla humanitná pomoc utečencom. Nakoniec naznela bratova výzva: Modlime sa za viac ovocia v Čiernej Hore i všade!

Jan Veldhuizen z Holandska nám priblížil tému Ako zmeniť tradičný zbor na zbor s viziou pre evanjelizáciu a misiu. Rast pochádza zo zdravia. Zdravie pochádza z vyváženosť života. Ak zbor nerastie, má to príčiny. Aké sú **prekážky rastu zborov?** 1. Neprivádzanie ľudu do zhromaždení. 2. Obava, že rast naruší naše oblúbené spoločenstvo. 3. Strnulé pridŕžanie sa tradície. 4. Snaha ľubiť sa všetkým. 5. Orientácia na programy namiesto na proces. 6. Väčší dôraz na zhromaždenia ako na službu. 7. Kázanie bez aplikácie. 8. Nedôvera k vodcom. 9. Zákonnictvo. 10. Štruktúry prispôsobené ovládaniu, nie rastu. Brat u týchto neduhov uvedol i lieky proti nim a rozprával o zmene k dobrému, aká sa udala s ich zborom.

Meinolf Mellwig rozprával o tom, aký bol vznik zboru v Ostrave-Porube. Brat, vedený Pánom, prišiel z Nemecka ako misionár do Českej republiky. Po jednom roku v jazykovej škole v Prahe pôsobil 3 roky v Kresťanskom sbone Ostrava-Zábřeh. Od roku 1999 začal s 15 veriacimi verejnú zhromaždenie v Ostrave-Porube, na sídlisku s 94 000 obyvateľmi. Dnes

Živé Slovo 4/2003

sa v zbere zhromažďuje 35 dospelých a 10 detí. Čo robili pre to, aby ľudia prišli do zboru?

1. Pobyty: zborové, pre mládež, s vyučovaním angličtiny. 2. Mladé novo obrátené dievčatá svedčili svojim spolužačkam a priviedli ich do zhromaždenia. 3. Dbali na to, aby sa zhovárali s návštěvkynkami po zhromaždení. V závere preslovu veľká otázka a mnoho odpovedí na ňu. Čo nesmieme pripustiť, ak nechceme rozbiť zbor? 1. Spory a hádky – zabijajú zbytky. 2. Ľahostajnosť, nezáujem o život a prácu zboru. 3. Vyhotovárať sa na 'poslednú dobu'. 4. Uzavretosť voči novým ľuďom. 5. Chýbanie vízie, smerovania a cieľov pred nami. 6. Kompromisy v oblasti učenia a mravnosti. 7. Priliš veľký zbor, v ktorom by sa mnohí cítili zanedbaní.

Foto z konferencie 2002

NEDEĽA 16. NOVEMBRA

Piet Verkerk z Holandska predstavil misiu Filadelfia. Holandské bratské zbytky ju vytvorili v roku 1953 ako agentúru pre vnútornú a vonkajšiu misiu. Chce mať taký charakter ako rovnomenný zbor v Zjavení 3,7-12. Jej ciele sú: 1. Zvestovanie evanjelia a biblické vyučovanie. 2. Svedectvo o Pánovi Ježišovi Kristovi. 3. Obetovanie sa pre druhých. 4. Zakladanie a upevňovanie zborov. 5. Pomoc nádzynom. Pole jej pôsobnosti je v Holandsku, Južnej Amerike, Afrike a niekoľko rokov i na Slovensku. V misii nasleduje novozákonný vzor. Jej heslom je: Žiadny zbor bez misie a žiadna misia bez zboru. Brat zakončil otázkou: Aký je váš podiel na misii?

informácie

Ako posledný sa k nám prihovoril náš brat Jozef Adamovič ml., ktorý rozprával o Pánovom povolení do služby v Prešove a jeho okoli. Bol to veľmi zaujímavý životný príbeh jeho s manželkou, ako ich Pán viedol a priviedol k tomuto rozhodnutiu. Hoci sa zatiaľ zhromažďujú zväčša iba štyria, spoliehajú na Pána, že ich nadáľ povedie a požehná ich službu na novom, pre nás mnohých ďalekom pôsobisku.

Po tom, čo sme v nedeľu spolu slávili Pána pri Jeho pamiatke, sa nám prihovorili bratia slovami z evanjelia Matúša (28,5-6): „Anjel povedal ženám: ‘Vy sa nebojte, lebo viem, že hľadáte Ježiša, toho ukrižovaného! Niet Ho tu, lebo vstal, ako povedal.’“ Skutočne, náš Pán nie je v jasličkách, ani na kríži, ani v hrobe. On vstal a preto aj nám plati výzva: „Nebojte sa! Chod’te, zvestujte to!“ (v10).

Boli sme povzbudení pomerne vysokým záujmom veriacich (asi 200) aj dobre pripravenými prispevkami, v ktorých nám slúžiaci bratia priblížili nielen fakty, ale otvorili svoje srdcia a odhalili svoje motívy, túžby a otvorene hovorili aj o problémoch, chybách a sklamaniach. Vďačne sme prijali služby mladých hudbou a spevom ako aj organizačnú prácu bratov i sestier z domáčich zborov.

Končili sme spoločnou modlitebnou chvíľou, pri ktorej bolo zrejmé, že Boži Duch sa nás dotýkal, pripominal nám našu podľenosť, keď sme toľké roky nedostatočne plnili svoje poslanie, ale pripomínať aj novú milosť a priležitosť k svedectvu. Iste potrebujeme Ježo pomoc k tomu, aby sme boli nielen poslucháčmi Slova, ale aj činiteľmi.

Ako pokračuje stavba zborového domu v Púchove

Ján Čiž

„A keď som im oznámil o dobrej ruke svojho Boha, ktorá bola nadó mnou, a k tomu aj slová kráľové, ktoré mi povedal, riekl: Vstaneme a vystavíme! A tak posilnili svoje ruky na dobré“ (Ne 2:18).

informácie

Ani sa človeku nechce veriť, že už uplynul rok, čo sme informovali v čísle 4/2002 o zborovom dome v Púchove. V tomto článku chcem podať niekoľko informácií o tom, ako dielo pokračuje. **Na záver roku 2002** sme z milosti Božej, aj keď už dosť neskoro, začali s realizáciou rekonštrukcie domu (vlastne zbúranie verandy) a terénnymi úpravami pre budúcu stavbu zborovej miestnosti. Z ponúk bratia vybrali firmu na tieto práce. Tá neskamala a do príchodu prvých mrazov z pozemku odviezla okolo 300 m³ zeminy, zabetónovala základy a celú plochu pod zborovú miestnosť (cca 100 m²).

Stav na jar 2003

Počas minulej zimy susedia a ľudia prechádzajúci po ulici Janka Kráľa spozorovali, že v okolí 40 rokov nedostavaného domu sa čosi deje. Občas prehodili otázku: „Kto tam bude bývať?“ A tak sa dostával do povedomia obyvateľov mesta Kresťanský zbor.

Ako sa pokračovalo ďalej? Počas zimy na poradách bratov dozrela myšlienka, že treba začať zo zadnej časti pozemku a doplniť investíciu o podzemnú garáz vo svahu (tá nebola súčasťou projektu rekonštrukcie domu ani stavby zborovej miestnosti). Preto bola vybavená žiadosť na drobnú stavbu.

Priaznivé klimatické podmienky pre prácu vznikli na konci marca. Hneď s prichodom jari bratia sa rozhodli: Vstaneme a vystavíme!

A tak posilnili svoje ruky na dobré. Pustili sme sa teraz už vlastnými silami do vykopanej jamy vo svahu a do mája vybudovali podzemnú garáz. Dlhá visela „vo vzduchu“ otázka: „Čo s prebytočnou zeminou?“ Aj tú a mnohé nasledujúce Pán pomohol vzácné vyriešiť. Na práve dokončovanej stavbe v inej časti mesta sa zrovna uskutočňovali terénne úpravy. Nakontaktovali sme sa s touto firmou, zem bola vhodná – a zbor nezaplatil za odvoz a uskladnenie nemalého množstva zeminy ani „povestné korunu“.

Povzbudení týmto požehnaním od Pána, sme sa v júni pustili do búrania strechy a drevených stropov miestnosti domu. Prešlo teplé, horúce a suché leto – v práciach sa nepočilo. Sused raz žartovne poznal: „Už sa poponáhľajte s tou strechou. Toto suché až tropické leto Boh dáva pre Vás. Ved' treba aby aj naprásalo.“ **S blíziacou sa jeseňou mal dom železobetónovú deku a krásnu červenú strechu** z krytiny s obchodným názvom RANILA. Snáď možno spomenúť, že temer všetky práce realizovali svojpomocne bratia miestneho zboru. Keď tieto riadky pišem, znie mi to ako rozprávka. Ale nie je to rozprávka, je to Božie požehnanie. Je to Božia odpoveď na rozhodnutie: „Vstaneme a vystavíme!“, teraz rovnako ako v čase Nehemiášovom.

Pánovi chceme i na tomto mieste vyslovíť vdak za to, že dal zdravie, silu i prostriedky na prácu. Na stavbe sa doteraz nestal žiadny vážnejší úraz. Nezabúdame podákať sestrám

Súčasný stav

Živé Slovo 4/2003

Živé Slovo 4/2003

za prípravu stravy na brágady, ktoré boli od jari každú sobotu, ale i po iné, nielen voľné, dni. Ďakujeme za pomoc jednotlivcov zo zborov Zvolen, Žilina, Lehota, Zemianske Kostočany, Trenčín, Modra, Pezinok.

Keď pišem tieto riadky, je neskorá jeseň a sporadicky sa hlási už nová zima. Bratia horúčkovo využívajú každý vhodný (niekedy aj sychravý) čas na dokončenie strechy zborovej miestnosti. Tú rozhodne treba do zimy mať pod plechom. Veríme, že dobrá ruka nášho Boha bude i v tomto s nami.

V budúcom roku predpokladáme, že sa rozbehnú práce na inštaláciach, vnútornom vybavení domu, zborovej miestnosti a na záver aj fasády s terénnymi úpravami, ... ak dá Pán milosť a nepríde ešte pre Cirkev. Možno niečo zostane i na ďalší rok Pánovej milosti.

Priložené obrázky len veľmi málo zachytávajú z diania okolo stavby a dokumentujú súčasný stav.

Je to len veľká milosť od Pána, že zhromaždenia zboru popri týchto práciach nepretržite pokračujú a bratia sú pripraveni poslužiť. Najmä modlitebné hodiny sú miestom, kde sú kladené „kamene“ úprimných prosieb práve za toto dielo. Aj počas spomenutých prác, naši mladi zorganizovali pravidelný letný pobyt v Batizovciach, mnohí sa zapojili aj do iných letných aktivít atď. **Pán posielal do zboru poslucháčov.** Prosíme, aby im Pán dokorán otvoril srdce pre evanjelium a prijatie Jeho samého.

Obyvateľia Púchova začinajú viac vnímať, že tu pôsobí „akýsi“ Kresťanský zbor – veď si stavajú modlitebňu. Pracovníci zúčastnených firiem počujú svedectvo. Proste aj vy spolu s nami Pána, aby to viedlo aj k ich priblíženiu sa k Pánovi a tiež k zboru. Mnohí už prisľúbili alebo vyslovili túžbu zúčastniť sa aj na otvoreni. Vďaka Mu zato, hoci nám to sa teraz zdá tak vzdialé a zahmlnené.

Sme vďační za dobrovoľné príspevky na toto dielo od jednotlivcov i zborov. Ďakujeme Pánovi za starostlivosť o nás i v tejto oblasti. Na

požiadanie poskytujeme číslo účtu stavebného fondu KZ Nimnica. No a tu sa končia naše kusé správy.

informácie

tématické články

Čo s peniazmi?

J. Schneider,
preložil a upravil Peter Kozár

Na peniazoch záleží

„O peniazach ide vždy až na prvom mieste,“ hovoriejú neraz komentátori, glosujúci aktuálne politické alebo spoločenské udalosti. Je to tak, na peniazoch záleží. Či sa nám to páči alebo nie, sú veľmi úzko späté takmer so všetkým, čo my, ľudia, robíme. Čarovná moc peňazi z nich robí v modernej spoločnosti takmer všemohúce božstvo, ovládajúce celé ľudstvo. Majú moc dať nám jedlo, pristrešie a prostriedky potrebné pre dôstojný ľudský život. Ich hojnosť nám dáva takmer kráľovskú slobodu robí čokoľvek sa nám páči – cestovať, tešiť sa z pekných vecí, užívať si „parádný život“, vzdelať svoje deti, dožiť sa staroby zdravi a materiálne zabezpečení. A nadmerne veľké množstvo peňazi nám takmer doslovne dáva moc nad životom a smrťou iných ľudí. Pár drobných vložených pravidelne každý mesiac do správnej obálky môže doslova zachrániť niekoho od hladu, chorób ba aj horších nesťastí. Na peniazoch naozaj záleží!

Aj pre filozofov a náboženských vodcov sú peniaze výzvou. Karl Marx a Thomas Jefferson, ľudia s totálne odlišnými ekonomickými názormi, mali niečo poločné – hlbokú nedôveru voči náboženstvu. Podľa nich ono odvádzá ľudí od skutočných materiálnych podmienok života. Vyhýba sa stretu s naším odvekým nepriateľom – chudobou – namiesto toho, aby ho čestne vyzvalo na súboj a pora-

tématické články

Živé Slovo 4/2003

zilo. Skutočne, v dnešnom stonajúcom svete máločo tak naliehavo stojí pred náboženstvami, ako otázka, čo robí s peniazmi. Chudoba, choroby, negramotnosť, AIDS, podvyžíva a hladomor vycinávajú v globálnej miere. V žalostne vyzerajúcich tváričkách vyhladovaných detí (ktorých obrazy nám s rutinnou pravidelnosťou prináša televízia až do bytu) môžeme zahliadnuť temného anjela smrti. Zdá sa, že peniaze sú jedinou mocou na zemi, ktorá by ho mohla poraziť. Ale podľa slov Pána Ježiša **nie je možné slúžiť Bohu i mamonu** (Mt 6,24). Čo to pre nás znamená? V akom zmysle má kresťanom záležať na peniazoch? A v akom zmysle im na nich záležať nemá?

Dávni kresťania a peniaze

Na rozdiel od iných náboženstiev, kresťanstvo nikdy nebolo čiste duchovným vo svojich náhľadoch. Je to hlavne preto, že v samom základe kresťanskej vieri je silná náuka o stvorení. Apoštolské vyznanie sa začína slovami: „Verím v Boha, Otca Všemohúceho, Stvoriteľa nebies i zeme.“ Preto pre kresťana hmotný svet je niečo omnoho väčšie, než dočasná scéna, na ktorej sa odohrávajú hlbšie duchovné pribehy. **Hmotný svet je Božím výtvorom a bol stvorený ako dobrý.** Nie je niečim nepodstatným, iluzórnym alebo złým, ako to vidia iné náboženstvá (napríklad hinduizmus alebo budhizmus). Je niečim dôležitým, svojím spôsobom dobrým a dokonca – mohli by sme povedať – posvätným: „Hospodínova je zem i jej náplň“ (Ž 24,1).

V kresťanskom chápaniu je hmotné bohatstvo v priamom súvise s Božím stvorením a teda sa naň vzťahuje Božia vôle a Božie zámery s ľuďmi na tejto zemi. Takmer v každej časti Biblie od Genesis po Zjavenie nájdeme niečo o hmotnom bohatstve alebo chudobe. Celé Písma spája peniaze alebo hmotné veci s pribehom Boha a Jeho ľudu, s **témou dobra a zla**. O žiadnej inej téme neučil Pán Ježiš častejšie. O žiadnej kresťanskej doktríne nemôžeme premýšľať bez toho, že by sme čoskoro narazili na otázku o ekonomickej

živote – zvlášť keď si uvedomíme, že sme pomerne bohati a žijeme vo svete, ktorý je vo všeobecnosti pomerne chudobný. Pre kresťana teda otázka peňazí nie je zaujímavá len prechodne; je prepojená s otázkou vykúpenia a večného cieľa ľudi.

Kresťania si od počiatku uvedomovali, že otázka bohatstva má veľký teologický a duchovný význam. Utieč od nej alebo považovať bohatstvo iba za zlo túto otázkou uspokojivo nevyriešia. Starozákoní proroci aj Pán Ježiš Kristus vedeli, že **náš viditeľný život ako ekonomických bytostí prezrádza, akí sme vo vnútri ako duchovné bytosti**. Naše činy hovoria presvedčivejšie o tom, čo je v našom srdci, ako naše zbožné slová. Cirkevní otcovia preto učili, že otázka peňazí (alebo všeobecnejšie bohatstva) nesie na sebe znamenie večnosti.

Ako dnes, už aj vtedy sa viedli o tejto otázke debaty, dišputy a bolo okolo nej i veľa zmätkov. Môžeme mať vôlebne nejaký osobný majetok? Ak áno (lebo väčšina sa zhodla, že niečo mať musíme), tak v akom množstve a forme? Koľko je príveľa a koľko je primálo? **Odpovede dávnych kresťanov sa prikláňali skôr na stranu asketizmu.** Väčšinou hodnotili veľké bohatstvo ako duchovne nebezpečné a morálne zlé. V stredoveku až po obdobie Reformácie mali najbystrejší myslitelia sklon odsudzovať honbu za materiálnou prosperitou. Ich ideálom bol Kristus, o ktorom učili, že žil v chudobe a takýto životný štýl očakáva aj od svojich nasledovníkov.

Aj dnes sa nájdu kresťania, ktorí tieto historické postavy (napríklad sv. Františka z Assisi) vydávajú za vzor duchovnosti. Ale prv než dám priechod romantickým pocitom, mali by sme si uvedomiť, že spôsoby získavania bohatstva v dávnej dobe boli dosť odlišné od dnešných. Nie vždy, ale všeobecne veľmi často v tých dobách platilo, že zisk jedného človeka bol zároveň stratou niekoho iného. Len veľmi úzka a mocná elita mala prístup k nadmernému hmotnému bohatstvu, ktoré drívá väčšinu žila v podmienkach, ktoré nezodpovedajú dôsto-

Živé Slovo 4/2003

nosti ľudskej bytosti. **V takomto svete – svete Augustína, Tomáša Akvinského a Kalvína** – zneli slová Pána Ježiša o mamone jednoznačne. Bolo prakticky nemožné získať si bohatstvo bez činov, ktoré sa morálne vyrvvali okrádaniu chudobnejších bratov a sestier. Ale už vtedy, keď tito veľki muži hovorili staré slová v starých časoch, pomaly sa rodil nový ekonomický svet. Ten si bude vyzádovať nové slová.

Ako učenie o vede, filozofii, umení a mnohom inom, aj kresťanské učenie o ekonomickom živote zodpovedalo svetu, kym ten neprešiel revolučnými premenami. Po stáročia život vyzeral ako neprerušená reťaz vlády monarchov a živorenia chudobnej väčšiny (ved' aj Pán poviedal, že chudobnú tu budú vždy). Zmena prišla tak náhle a nebadane, že v mnohých ohľadoch sme si jej dôsledky stále neuvedomili. Všetky systémy civilizácie sa usporiadali nanovo, príčom veľkú úlohu zohral úspech nového ekonomickejho systému, ktorý sa vynoril.

Prvýkrát v ľudskej histórii ľudia začali seriózne myslieť na to, že chudoba (tak ako tyrania) by mohla byť odstránená z tohto sveta. V novom svete s novou politickou a myšlienkovou klímom začali noví ľudia prekvitať novým spôsobom. **Bežní muži a ženy mohli zrazu zbohatnúť** tak, ako to v minulých vekoch bolo možné iba šľachte. Svoje majetky nezískali dedením ani využitím slabších. Získali ich poctivou prácou svojich rúk, tým, že poskytovali služby iným v cykle prosperity. Ich zisk bol zároveň ziskom tých druhých. V pozoruhodne krátkom čase sa táto nová stredná vrstva stala väčšinovým obyvateľstvom. **Chudobní sa stali menšinou**, ale aj tí dostali nádej, že jedného dňa sa biedy zbavia. Ľudia vedeli, že nemôžu slúžiť Bohu a majetku, ale teraz sa zdá, že Boh im poslúžil majetkom a povolal ich, aby Mu slúžili v prosperite. Prišla nová doba a tá si vyžaduje nové slová.

Dnešní kresťania a peniaze

Dnes pokračujú medzi kresťanmi debaty o peniazoch a svetských materiálnych statkoch. Čo máme robiť s majetkom, ktorý sme

tématické články

si nahromadili? Ako máme žiť? Čo od nás Boh čaká, ako máme myslieť a konáť? Plavíme sa morom požitkov, kym väčšina sveta (a niekto aj celkom blízko pri nás) sú nezniesiteľne chudobní. Socialistické myšlienky mali svoj čas, ale ten už zrejme prešiel. Obhajcovia voľného trhu – kapitalizmu – majú navrh vojne ideí, aspoň to tak vyzera. Ale to nerieši duchovný problém ekonomickej identity. Ako by sme mali žiť svoj ekonomický život v takomto svete? **V ktorom bode sa nás rešpekt pred peniazmi stáva klaňaním bohu mamonu?** Koľko si môžeme spokojne užívať? Koľko by sa patrilo dávať? Všetky otázky smerujú k jednej ústrednej: čo si počať s nadbytkom, s tým, čo presahuje nevhnutne potrebné veci pre život?

Niekto protestujú proti užívaniu si nadbytočného bohatstva, kym iní na svete hladujú. Podľa nich je nadbytok v každej podobe nemorálny. Životy ľudí i národov treba prebudovať podľa princípu, aby každý napĺňal len svoje skutočné potreby a potom pomáhal napĺňať potreby ostatných. Odvolávajú sa pritom na učenie prorokov i Pána Ježiša, ktorý podľa nich stál na strane chudobných proti bohatým.

Iní nesúhlasia. Argumentujú, že ekonomika zameriavajúca sa len na dosahovanie nevhnutného, by spela k depresii v našom systéme, ktorý je vpred hnaný spotrebou. Výsledkom by sotva bolo vyslobodenie chudobných z biedy, skôr by sa stalo, že takmer všetci by boli chudobní. A dá sa poukázať aj na mnohé oddiele Písma, ktoré hovoria o užívaní si dobrôt ako o Božom požehnaní. Čo si teda máme myslieť a čo máme robiť so svojím nadbytkom?

Dvojhlas Písma o peniazoch

Povaha tejto debaty nás nútí vrátiť sa k našim prvotným principom. Musíme ísť k Písmu a snažiť sa počuť Boží hlas novým spôsobom. Ale keď si otvoríme Bibliu, čoskoro nás začne miasť fakt, že **Písmo hovorí akoby dvoma hlasmi**, ktoré si vzájomne protirečia. **Jeden hlas ho-**

tématické články

Živé Slovo 4/2003

vorí, že bohatstvo znamená Božie požehnanie. Hovorí, že hmotné statky sú prostriedkom, ktorým Boh prejavuje svoju vykupujúcu lásku svojmu ľudu a dáva mu prosperitu. Hmotné bohatstvo je uskutočnením tej význie pôžitku, ktorú pre nás Boh od počiatku zamýšľal.

Druhý hlas znie temne a oplýva varovaním pred peniazmi. Hovorí, že peniaze sú kliatbou, že boháči sú zlorečení, že bohatstvo je ziskom nespravodlivých, ktorí ukrátili chudobných, na ktorých stranu sa stavia aj Boh. Mnohí by povedali, že tento hlas je v podstate hlasom Ježiša a že neprináša dobré správy tým, ktorí majú viac než dosť peňazí.

Dokážeme počuť tieto dva hlasu Písma ako jedno harmonické slovo od Boha? Alebo sme navždy odsúdení na nárečie nesúzvuku a protirečenia? Nie je ľahké počuť súzvuk, ale pri pozornom prístupe sa to dá.

Objatie pôžitku a súcitu

Ak sa započúvame do najhlbších tónov každého hlasu – jedného čo žehná a druhého čo preklína bohatých – naučíme sa, že **pôžitok a súcit nemusia byť nepriateľmi**. Jeden v sebe obsahuje kúsok druhého, akoby sa vzájomne objimali. Právdaže, môžu sa vzájomne odcudziť – existuje pôžitok, ktorý stvrde a oddá sa ukájaniu svojich túžob; existuje aj súcit, ktorý vychladne a zostane z neho samospravodlivý moralizmus bez štipky radosti. Ale nemusí to byť tak. Naozaj, nikde v Písme nenájdeme pôžitok v jeho najskutočnejšom a najplnšom zmysle bez súcitu, takisto ako nenájdeme ani súčitnú spravodlivosť, šalom v jeho najskutočnejšom a najplnšom zmysle, bez pôžitku.

Všimnime si krátko štyri reprezentativne biblické príbehy: stvorenie, exodus, zajatie a Kristovu službu a nájdeme v nich základné stavebné prvky svetonázoru, ktoré nám tu Pán Boh podáva.

Genesis 1-3 nám lyickým spôsobom priblížuje tvorenie hmotného sveta, ktorý je, ako je uvedené vyššie, dobrý ba dokonca posvätný.

Medzi duchovným a materiálnym svetom je jednota. Vtom Boh dýchol do kusa hliny, až sa tento stal ľudskou bytosfou. Ľudia sú nám tu predstaveni ako duchom obdarené bytosti, utvorené Bohom pre prebývanie v hmotnom svete. A všetko to bolo „dobré“ – presne také, ako si to Boh prial. Navyše, hmotná ríša je zobrazená ako rozkošná záhrada, ktorú mali ľudia obrábať a opatrovať a zároveň sa z nej tešiť; zakázané bolo len jest zo stromu poznania dobra a zla. Takže tá najzákladnejšia výzia ľudskej existencie, ktorú Boh zamýšľal, je život plný hmotných prepychových pôžitkov vo svete, kde zároveň platia morálne hranice a záväzky.

Pribeh exodu nesie ďalej tú istú tému s dvojakým nádyhom. Boh zachraňuje Hebrejcov z telesného otroctva v Egypte a zavŕšuje ich vyslobodenie tým, že im dáva krajinu oplývajúcu mliekom a medom. Je to Boh, nie oni sami, kto pre nich ziskava bohatstvo a moc nad krajinou. Pretože tu reprezentujú Boha, musia byť obzvlášť citliví pri zaobchádzani s tými uprostred nich, čo nemajú bohatstvo ani moc – vdovami, sirotami, prísťahovalcami a chudobnými. Ako ľudia patriaci tomuto Bohu musia zmocňovať bezmocných a obohacovať chudobných. Vo svojich pôžitkoch musia zároveň hľadať spravodlivosť, ku ktorej patrí aj to, že žiadny ich súkmeňovec nemôže prepadnúť úplnej chudobe. Ich krajina riadená podľa Božieho zákona má svietiť iným národom ako mesto na vrchu, kde sa pôžitok a súcit objimajú priam posvätným a zároveň politickým spôsobom.

Túto istú dvojsečnú tému zobrazuje **pribeh zajatia**. Dôvod, prečo Boh znova vydáva svoj ľud do zajatia, je, že vládnuci boháči sa prechávali dobrotami bez ohľadu na chudákov. V najhlbšom zmysle slova už neboli Božím ľudom. Za trest sa exodus obracia naruby v hmotnej oblasti, tak ako ho oni už obrátili naruby po duchovnej stránke. Proroci hromžia nie proti posväteným pôžitkom, ktoré Boh žehná, ale proti temnému pôžitkárstvu, pred ktorým Boh varoval od počiatku. Tú istú tému by sme našli na mnohých miestach v múdroslov-

Živé Slovo 4/2003

nej literatúre – v knihách Job, Kazateľ, Prislovia, ba dokonca aj v Piesni Šalamúnovej.

Ak by sme mali hľadať prípad v biblickej histórii, kde je pôžitok obetovaný na oltári súcitu, obrátili by sme sa iste na **pribeh Pána Ježiša** v evanjeliách, končiaci sa na Golgoti. Avšak pôžitok z hmotného sveta nezomiera v Pánovom srdci; v Čom sa znova rodí a je oslobodený, aby sa vydal na cestu k pravému šalom pre túto zem. Dnes ešte lačníme a žizníme, kým sa táto výzia naplní, ale v Čom je záruka, že tento deň istotne príde, ba jeho zárodok je tu už teraz.

Pán Ježiš sa neváhal postaviť tvrdzo a nebojáčne proti mocným svojich čias. Bez servítok pred ústami napominal tých, ktorí mali bohatstvo a žehnal chudobným a tichým, ktorí zdedia zem. Mnohí prišli k uzáveru, že Ježiš sám bol doslovne chudobný; hmotný nedostatok patril k jeho životu sebazaprenia a utrpenia. Ale tento obraz Pána Ježiša je príliš zjednodušený.

Dnešní morálni teológovia hovoria veľa o „radikálnom Ježišovi“, ale veľmi málo o inakšom Ježišovi, ktorého identita sa vynára v evanjeliách. Zabúdajú na „Ježiša vychutnávajúceho pôžitky“, ktorý vyvádzal z miery svojich nábožných súčasníkov jedením a pitím namiesto postenia. Áno, bol trpiacim služobníkom, ale keďže prišiel jediac a pijúc, nábožní suverení ho nazvali žrácom a pijanom. Podobne ako Judáš nemali žiadne pochopenie pre jeho slobodu plytať a oslavovať. Keď schválil žene, že na jeho hlavu lyliala za nádobu čistého nardového parfumu, ktorý mal hodnotu celoročného zárobku, namiesto toho, aby bol predaný a peniaze rozdané chudobným, prešielo to podľa jeho neprajníkov všetku mieru a napokon viedlo k zrade a ukrižovaniu.

Ekonomický život kresťana by mal priori rodzenie vyplývať z kresťanskej identity, ktorá je, nakoľko to je možné, v harmónii ako s pôžitkom, tak so súcitem. Mali by sme stelesňovať taký malý Izrael, miniatúrnu verziu Pána Ježiša v našich životných okolnostiach.

tématické články

Mali by sme vedieť rozlišiť medzi požehnaním pôžitku a preklatiom zhýralosti. Avšak nie vždy je možné byť tak požehnaný a verný zároveň. Niekoľko musíme byť chudobnejší, než nám je milé, aby sme zachovali svoje duše od úrazu. Ale v tom nie je žiadny ideál – tak isto, ako by nemalo byť naším ideálom brániť chudobným okolo nás, aby preživali skutočný šalom. Nakoľko je to možné, naše životy by mali byť epistolami údivu nad požehnaniami, ktorými nás Boh štedro zahrňa, aby sme my ako Boží ľudia mohli ísť a robiť podobne medzi tými, ktorí v biede hladujú a prahnú po prichádzajúcom Božom kráľovstve.

Dalo by sa povedať omnoho viac. Ale tieto biblické príbehy nám ponúkajú **cenný návod pre orientáciu v detailoch nášho ekonomickejho života**. Koľko si užívať, koľko investovať, koľko stráviť v rodine; koľko darovať cirkevi, koľko na dobročinnosť – to sú otázky na celý život. Na čom však naozaj záleží, je, aby naše ekonomické správanie vyrastalo z duši, ktoré nie sú príliš suché pre pôžitok, ani príliš tvrdé pre súcit. V ich súzvuku hľadáme ten správny rytmus pre život, v ktorom ide o Božie kráľovstvo na prvom mieste.

Tunelování Božího bohatství!

Jarek Andrásek

Jak si môže někdo dovolit okrádat Boha? Budete se divit, ale děje se tak! A dělo se tak už před dvěma a půl tisíci lety, a to uprostřed Božího lidu. Píše o tom Kniha proroka Malachiáše (3,6-12). Je to zločin hodný odsouzení, ale než se postavíme na stranu žalobce, přečtěme si tento krátký úsek v Bibli a zamysleme se, zda v tomto případě nepatříme spíše na lavici odsouzených. Já sám jsem se tak skutečně cítil.

Zanedbání desátku: Víc než krádež?! (v.6-9)

Hned na počátku tohoto úseku Malachiášova prorockého slova nacházíme prohlášení

tématické články

o Boží neměnitelnosti, protože právě neměnitelnost chránila zásadním způsobem národ před úpadkem. Bůh na svých zaslibených patriarchům trvá (3,6):

„Já Hospodin jsem se nezměnil, ani vy jste nepřestali být syny Jákobovými...“

On ví, že toto zlé pokolení pomine a že příde nové, které bude mit Boží bázeň, a stane se dědicem zaslibení. Bůh dále vysvětluje proč lidem neodpověděl na modlitby (v.7): „... odchylili jste se od mých nařízení a nedbali jste na ně.“ Bůh je však stále připraven naslouchat těm, kdo jej upřímně hledají. Pozvánka k návratu je pořád ještě aktuální. Ale to, co by se dalo označit také jako volání k „pokání“ či „obrácení“, bylo odmítnuto cynikou otázkou: „Jak se máme vrátit?“ Bůh na ni neodpovídá přímo, činí tak však skrze prorocké poselství svěřené Malachiášovi a skrze svědecství jeho života a služby. Kdo chce ten vidí, kdo nechce ten se zavrdí ještě více.

Finanční zodpovědnost před Bohem je v textu uvedena tupou otázkou: „Jak tě okrádáme?“ Okrádání není jen braním, ale i zadřžováním pro sebe toho, co není moje. V tomto případě desátku. Jedna desetina našeho příjmu náleží Bohu, a kdo tento dluh nesplácí, je nazýván „tunelárem“.

Vážnost tohoto příkazu dokumentuje novozákonní příběh Ananiáše a Safiry (Sk 5,1-11). Ti si část z peněz, jež chtěli prezentovat jako dar na Boží věc, zadřželi pro sebe. Za jejich neupřímnost je stihl těžký trest. Církev má být svatá stejně, jako je svatý Ten, kdo se s ní zasnoubil.

Desetina toho, co vyprodukujeme, patří Bohu. On to prohlásil jako dědictví Lévičů za jejich službu (Nu 18,21.24). Je možné, že to byla právě lidská neposlušnost, jež podnítila kněze ke zlorádům při obětech (Mal 1-2). Ze sociologického hlediska bylo tedy zanedbání desátku více než krádež, protože destabilizovalo celý bohoslužebný rád a tím i celý národ. Nehemjáš bojoval se stejným problémem (Neh 10,32nn), nakonec však v Izraeli dochází

k očištění života (Neh 13). Možná, že tu změnu způsobilo právě Malachiášovo poselství.

Než k tomu došlo, uvalil Bůh kletbu na všechny (v.9), na celý svůj vyvolený národ. Tunelování Božího bohatství bylo nejspíš rozšířeným jevem a tak Bůh musel jednat. Na některé církve padá toto obvinění také, jejich rozpočty se totiž ani zdaleka nepřibližují deseti procentům příjmů jejich příslušníků. Jiné zase příkladem, štědře podporují nejen své pracovníky, ale i různé misijní projekty, ze kterých nemají přímý profit (na rozdíl od výsledků práce kazatele či učitele besídky). Možná se boji tunelovat, možná že jen věří ve spolehlivost investice. Motivace zde není rozhodující, protože v tomto případě rozhodují činy.

Zaslibení požehnání: Jen poslušný! (v.10-12)

Cesta k nápravě byla v podstatě prostá. Izrael měl jednoduše začít dělat to, co se od něj vyžadovalo: „**Přinášejte do mých skladů úplné desátky**“ (v.10a). Chrám sloužil jako sklad přinášeného zboží a levitě je užívali pro náboženské účely, pro své vlastní potřeby a jiné (např. náhlé a neočekávané) účely. Neměli bychom také zapomenout zdůraznit, že starozákonní desátek nebyl nejvyšší možnou mirou přinášené oběti. Dávat mohli i víc.

V Novém zákoně jsou křesťané vyzýváni, aby byli horliví i v dávání (2K 8,7n). Měli si být vědomi toho, že za všechno vděčí Ježíši Kristu, Božímu Synu, který se za ně vydal (v.9; Fp 2,7). Bratr Krmášek to jednou trefně vyjádřil v diskusi s obhájci desátků slovy: „**My můžeme dávat i víc než jen desátek.**“ A mnohdy se tak skutečně děje.

Hospodin vybízí své vyznavače, aby jej vyzkoušeli (Mal 3,10b). Dává jim záruku jisté návratnosti jejich investice. Jeho skladы požehnání nejsou totiž omezeny. Od všeobecné přechází Malachiáš v 11. verzi ke konkrétní formě požehnání. Zaslibuje Izraeli ochranu před škůdci a hojnost úrody, což bylo zemědělcům to hlavní. Když okolní národy uvidí jejich pole,

Živé Slovo 4/2003

Živé Slovo 4/2003

dobytek, zdraví a spokojenost, budou jim blahořečít a ptát se po jejich Bohu, budou chválit Jeho jméno.

Vše dobré, čeho se nám dostává, má být obráceno ve svědecství o Boží dobrotě, zvláště pak před očima těch, kdo Hospodina neznají. Mohou být totiž k Němu přitahováni zájmem a zaměstnávání zvědavou otázkou: „Co nebo lépe kdo je příčinou pokoje a požehnání těch zvláštních lidí?“ Nezapomeňme však, že toto požehnání je v prorockém poselství jasné podmíněno. Čím? Poslušností! Tepřve pak to s Hosopidinem můžeme zkoušit a On jistě požehná.

Starý princip, nová motivace!

Novy zákon jde ve svých zaslibených ještě dál. Překračuje pozemský rozměr spasení (tj. vysvobození z otroctví, život v zaslibené zemi, hojnost úrody, zdraví a lidského štěstí), a nabízí duchovní dimensi spasení: vysvobození z otroctví hřachu (služby tělu a mamonu), nový život pod Boží vládou (ne pod vládou marných lidských představ), hojnost pokoje a radosti v Duchu svatém (navzdory bidě, nedostatku, pronásledování a posměchu). Je to možné jen proto, že Ten nejbohatší a nejmocnější se pojí, přijal podobu člověka a vzdal se vlastního života, aby nás uvedl do nového života. Vírou v Něj ziskáváme všechno Boží bohatství a dědictví Božího království. Kdo tomu věří, ten jistě nebude tunelovat vlastní dědictví, ale s pokojem v srdci odevzdá Bohu, co od něj přijal.

JA, peniaze a Boh

William McDonald – Cyril H. Brooks
Z angl. prel. Matúš Koša

Správca je človek, který sa stará o majetok a spravuje záležitosti niekoho iného. Každý kresťan je správcom toho, čo mu Boh zveril. Všetko, čo vlastníme – čas, schopnosti, peniaze – patrí Bohu. Majú sa využiť pre Noho a na Jeho slávu (1Pt 4,10). V tejto úvahе budeme hovoriť prevažne o správcovstve nad peniazmi.

tématické články

Správny postoj

Pán Ježiš povedal, že „život človeka nezávisí od jeho majetku a hojnosti“ (L 12,15). Iný preklad parafrázuje: „Skutočný život a životná úroveň nezávisia od toho, akí sme bohatí.“ Namiesto toho, aby si na zemi nahromadil veľký majetok, kresťan sa usiluje o jednoduchý život, aby mohol čím viac prispievať na Božie dielo. William Burns, misionár v Číne, hovorieval: „Ak má človek Krista v srdci, nebo pred svojim zrakom a iba toľko dočasného požehnania, čo stačí, aby ho preneslo životom, potom bolesť a starosti nemajú veľa toho, na čo by zaútočili a on má všetko, čo úbohy hriešnik potrebuje na to, aby bol šťastný, kym pride de neba.“

Iný Boži služobník, Hudson Taylor (zakladateľ a po 30 rokoch vedúci Vnútrocínskej misie – p. red.), mal vo zvyku pravidelne revidovať svoj majetok a výraďoval z neho všetko, čo bolo nadbytočné z hľadiska blízkeho Pánovho prichodu.

Lebo u správcov sa vyžaduje, aby každý bol najdený verný (1K 4,2). Preto vo vedomí zodpovednosti za veci, ktoré dostal od svojho Majstra, kresťan by mal starostlivo zvažovať celú otázkú šafárenia.

Správny spôsob

1. Kedy dávať? Dávať treba pravidelne. V 1.K 16,2 čítame, že v prvý deň týždňa nech si každý odloží, čo by mohol usporiť...“ Zdá sa, že každú nedelu prvi kresťania dávali do zbierky z toho, čo cez týždeň zarobili.

2. Koľko dávať? Niekoľko povedal, že lepšie by bolo opýtať sa „koľko si môžem ponechať?“ Všetko, čo vlastníme, patri Pánovi. To, čo dávam, má sa rozhodnúť na modlitbe s Pánom. Avšak niekoľko pravidel môže byť na úžitok:

- a. Mal by som dávať podľa toho, ako mi Boh požehnal (1K 16,2), teda ako mi dal milosť zarobiť.
- b. Mal by som dávať štedro (2K 9,6) – veľké sumy, s otvorenou dlaňou.
- c. Mal by som dávať aj na úkor seba (2K 8,1-5). Tak dával Kristus. Bol bohatý, a predsa

tématické články

schudobnel, aby sme my Jeho chudobou zbohatli (2K 8,9). Sú stále ešte možnosti ako sa obmedziť v stravovaní alebo šatení, aby sme viac ušetrili pre dielo Pána.

d. Mal by som dávať v úmere (Pr 3,9-10) - podľa toho ako zarábam alebo ziskavam inými spôsobmi. V Starej Zmluve bol Izrael povinný dávať desiatky, teda desatinu z príjmov (3M 27,30-32). Kresťania nie sú pod takým prikazom, ale nemali by sme sa uspokojiť s menším dielom než podľa zákona v Izraeli. Keď nám zvyšia plat, malo by sa to prejať aj v sume, o ktorú sa zvyši nás príspevok. Sú podnikatelia, ktorí dávajú na dielo Pána až 90 percent z príjmov.

3. V akom duchu dávať? Mali by sme si uvedomiť, že byť správcom nie je iba povinnosť, ale najmä radosť a prednosť. Podľa 2K 9,7 mali by sme dávať:

- a. **účelne** – nie náhodilo a nedbalo,
- b. **dobrovoľne** – nie preto, lebo sme nútieni,
- c. **radostne** – teda s veselou tvárou, s úsmevom,
- d. **neokázale** – nie preto, aby nás videli (Mt 6,2-4),
- e. **čestne** – tu je výstrahou pripad manželov v Sk 5,1-4.

4. Komu dávať? Mali by sme mať neučastne na pamäti, že všetko naše dávanie je dávanie Pánovi. Keď dávame na Jeho dielo a Jeho pracovníkom, dávame vlastne Jemu samému. Kresťan, ktorému leží vec na srdci, ľahko nájde spôsob na vhodné a hodnotné umiestnenie jeho príspevkov. Neraz si bude priať, aby mohol dávať ešte viac na šírenie evanjelia po svete.

Mali by sme pravidelne prispievať:

- a. **Na miestny zbor**, lebo udržiavať prácu zboru tiež voľačo stojí, preto každý z nás by mal s radosťou prispievať
- b. **chudobným** (Ga 2,10),
- c. **vdovám** (1Tm 5,3-4),
- d. **služobníkom slova** (1Tm 5,17-18) i na kresťanské aktivity, ktoré zodpovedajú

Živé Slovo 4/2003

učeniu Písma a konajú sa spôsobom, ktorý sa Bohu ľubi.

Požehnané výsledky

Pán Ježiš povedal, že blahoslavenejšie je dávať ako brať (Sk 20,35). Každý kresťan to určite pozná. Tu je niekoľko výsledkov z prispievania:

1. **Hmotné požehnanie** (Pr 3,9-10). To neznačí veľké sumy peňazí. Boh vo svojej múdrosti nezverí väčšine z nás pozemské bohatstvo. Ale znamená to toľko, že Boh nám poskytuje všetko na pokrytie našich denných potrieb (F 4,19). Všimnime si, že toto Božie zaslúbenie prichádza po slovách o dobrovoľných obetiach (v.18), keď Filipania zo svojho nedostatku poslali príspevok Pavlovi.

2. **Duchovný rast** (L16,11). Keď sme verní v nepravej mamone (pozemské majetky), Boh nám zverí pravé hodnoty (duchovné poznanie a bohatstvo).

3. **Požehnanie** (Ma 3,10). Je spojené so šťastím. Boh zahrnie ochoťného darcu tak veľmi, že nebude mať dosť miesta na prijatie všetkého.

4. **Ti, čo nás uvítajú v nebi**, keď boli privezení k spaseniu vďaka našim príspevkom. Uvítajú nás vo večných príbytkoch, keď umrieme, alebo pri príchode Pána.

5. **Poklad v nebi** (L 18,22). Ak dáme čo len pohár studenej vody v mene Pána, dostaneme odmenu (Mk 9,41).

Niekto povedal, že radosť z dávania spočíva v šiestich prekvapeniach:

1. Prekvapenie z množstva peňazí, ktoré máme na Páno dielo.
2. Prekvapenie z rastu v našom duchovnom živote.
3. Prekvapenie, ako je ľahké pokryť vlastné potreby.
4. Prekvapenie, keď vidíme, ako ľahké je dávať čoraz viac na Páno dielo.
5. Prekvapenie z rastúceho pocitu správovstva.

Živé Slovo 4/2003

6. Prekvapenie, že sme nezačali dávať na Páno dielo skôr.

Vynášate z emauského biblického kurzu Duchovný rast kresťana – lekcia 9.

báseň

Vyvýšenosť lásky (1K 13,1-8a)

Anna Adamovičová

*Nič nie si bez lásky,
i ked' jazykmi by si hovoril mnohými.*

*Keby si mal i vieri takú,
že by hory prenášala,
bez Lásky nič nie si.
A keby si vydal svoje telo,
aby si bol slávny,
a Lásky by si nemal,
nič ti to neprospeje.*

*Lebo Láska je trpežlivá ...
vie, že Boh má na všetko svoj čas.
Tak ona vždy čaká na Boží hlas.*

Láska je dobrôtivá ...

*Je to láska, čo v rúcho dobroty sa oblieka,
by tu, na zemi, zlo dobrom premohla.*

Láska nezávidí ...

ved' nemá ani čo, ona má všetko.

Čo je nad ňu viacej, čo závidieť by mohla?

Nie je ani všetečná ...

v pozadí má ona vždy svoje miesto.

*Nie všetko chce mať len ona sama –
má na tom dosť, čo jej Pán Boh dáva.*

Nenadáva sa ...

*Ved' pýcha je to posledné, čo hyzdí človeka.
a Láska takto poškvŕniť sa nikdy nenechá.*

Nespráva sa neslušne ...

*ona je vzorom pre život na zemi,
pre slušné správanie tu získa i obdiv*

báseň

*Nehľadá svoj prospech ...
Len ona, Láska, to dokáže
hľadať dobro iných.*

Nezamýšľa zlé ...

Ved' kto čo seje, to zne.

Je Pravda veľká,

a Láska je myšlienok len dobrých nositeľka.

Neraduje sa z neprávosti ...

*To je práve opak zamerania Lásky –
nič také nepozná a nehľadá nikdy.*

Raduje sa z pravdy ...

*S ňou ona žije, hýbe sa i trvá,
ked' pravdu vidí šíriť sa dookola.*

Láska všetko znáša ...

*Ona vie, že všetko len k dobru jej slúži,
a preto za všetko vždy je Bohu vďačná.*

Vo všetkom verí ...

*Ona vie, že čo nie je z viery,
Boh za hriech pokladá.*

Vo všetkom dúfa ...

*To Láske povznáša, že nádej nestráca,
a preto výš a výš si ju Boh povznáša.*

Všetko znáša trpežlivu ...

*lebo Láska vie, že trpežlivosť
prináša do života pokoj a radosť.*

Láska nikdy nezaniká ...

Ved' BOH je Láska a on je večný.

*On sa nám dal poznáť v láske svojho Syna,
ktorý sa za nás dal v obeť na križi..*

Ježiš Kristus

*je zjavená prediná Božia Láska,
ktorá má všetky tieto vlastnosti.*

Žime a slúžme v nej každý deň !

tématické články

Několik praktických rad pro nakládání s penězi

*Andreas Droese, Perspektive 09/03
Přeložil a upravil J. Andrýsek*

Vydělané peníze

Vydělat si peníze není dnes takový problém, pokud je ovšem člověk plnoletý a zaměstnaný. Neboť pak si zpravidla může založit žirový účet, aby na něj převedl peníze. Stačí karta a číslo (PIN) a už si může z konta přes peněžní automat vybírat peníze. Ačkoliv před tím byly peněženka i konto prázdné, může člověk stisknutím několika tlačítek automatu dostat další peníze. Podle definice centrální banky tom došlo k „výběru peněz“.

Vedle bank existuje celá řada jiných odvětví, které nám nabízejí podobný systém získání peněz: prodejci aut nabízejí výhodný leasing. Zařízení bytu podobně jako pračku či televizi si můžete pořídit na splátky. A dovolenou zaplatíte jednoduše kreditní kartou.

Nevýhody kreditního financování

Pro zákazníka jednoduchý a pohodlně přístupný způsob získání peněz má přece jen rozhodující nevýhody:

- Poskytnutá půjčka musí být jednoho dne zaplacena a to s nemalými úroky!

- S počtem kreditních smluv, nákupů na splátky a jiných platebních povinností ztrácíte přehled o vlastní finanční situaci.

Pohled na statistiku

V Německu jsou tři miliony domácností předluženy a tato tendence roste. Následky takto postižených jsou dramatické. Tam, kde přibývá se upomínek, platebních příkazů

a věcí v zastavárně, tam brzy zavládne bezradnost, beznaděj a ztráta orientace. Často dochází k masivním manželským a rodinným krizím, protože si jednotlivé strany vyčítají chyby v zacházení s penězi. To může postihnout i křesťanskou rodinu a pak se jen těžko hledá východisko bez pomoci třetí strany.

Příčiny upadání do pasti dluhů

Mladý manželský pár se dvěma příjmy nemusí pokládat za důležité vést si pokladní deník. Také kredit na zařízení bytu není problém. Ale s růstem rodiny se snižuje její příjem (příjem matky je nižší), ale výdaje se zvyšují. Rodiny s dorůstajícími dětmi se dostávají do finančních potíží.

Přehled o financích pomáhá přizpůsobit chování při výdajích. Ten, kdo nikdy nemusel omezovat a stále si dopřává, ten se brzy ocitne na hranici možného. Prázdná peněženka, na kontě dluh. Banka půjčuje dál, protože vydělává na úročích. Jednou se však kohoutek toku peněz zavře. Přetažené konto se ještě může přetvořit na splátkový kredit, ale to situaci neřeší. Kdo nezmění své chování, ten do podobné situace zabředne znova a znova.

Do takové situace se však můžeme dostat i nezaviněně, např. ztrátou zaměstnání, partnera nebo nemoci. I tady platí: Kdo má přehled o finanční situaci domácnosti, ten může přiměřeně reagovat.

Jak si vytvořit přehled o financích?

Právě před plánovaným otevřením kreditu by měl člověk zvažovat, zda jej bude schopen dlouhodobě spláct. Pokud ne, je lépe od kreditu ustoupit a počkat na příznivější okolnosti.

U Lukáše (14,28) si čteme, že takovéto finanční plánování se automaticky předpokládá: „*Chce-li někdo z vás stavět věž, což si napřed nesedne a nespočítá náklad, má-li dost na dokončení stavby?*“

K finančnímu plánování potřebujeme shromáždit údaje o všech příjmech a výdajích, jakož i o všech spořeních, pojistěních, půjč-

kách a otevřených účtech. Pro získání přehledu o nepravidelných platbách je dobré si vést deník výdajů. Kvůli různým výkyvům v průběhu roku je nutné si vést tento deník delší dobu (alespoň rok). Podle vzoru si budete zapisovat jednotlivé výdaje do tabulky podle určených kategorií:

Příjmy	Výdaje		
Pravidelné	Nepravidelné	Pravidelné	Nepravidelné
Plat, mzda	Trináctý plat	Nájem	potraviny
Dětské přídavky	Čtrnáctý plat	Splátky půjček	sladkosti
Různé sociální dávky	Úroky	Splátky spoření	spotřební zboží do domácnosti
Příjem z pronájmu	Daňové přiznání	Pojistné smlouvy	oblečení
Vedlejší příjem	Dary	Předplatné novin a časopisů	léky
		Účty za energie	hygienické potřeby
		Příspěvky na kroužky a kluby	provoz a údržba auta
		Příspěvky do křest. Sboru	telefon
		Kapesné dětem	dovolená, hobby
		apod.	dárky
			apod.

Zdroj informací: výpisy z konta, účty, smlouvy, účetní deník apod.

Abyste na nic nezapomněli, zanášejte údaje do deníku každý den. Studie ukazuje, že většina lidí, kteří si začali deník vést změnila své chování, například v tom, že při nákupu dávají pozor na ceny. Po delší době můžete sestavit měsíční bilanci:

příjmy

- pravidelné výdaje

- nepravidelné výdaje

- = zůstatek či dluh

Pokud je zůstatek jen nepatrny nebo dokonce žádný, je třeba přjmout opatření. Všichni zúčastnění by se měli domluvit na tom, co je pro ně hodně důležité, co méně a bez čeho se obejdou. Krátkodobého ušetření lze dosáhnout v oblasti oblečení, dárků, jídla, volného času, dovolené či zařízení bytu. Pojistné smlouvy, předplatné časopisů apod. jsou výhodnější při dlouhodobém placení.

Prostředky a dlouhodobé plánování

V každé domácnosti vznikají zvláštní výdaje, je dobré seřadit přání členů rodiny podle důležitosti a naléhavosti. Plánování v této oblasti, často přináší i úspory při hledání nejvýhodnější nabídky.

Než si vezmete půjčku

Bible ukazuje, že dluhy patřily k životu (Ex 22,24; Deut 15,2; 24,10). Přesto si v Řím 13,8 čteme: „*Nikomu nebudte nic dlužní, než abyste se navzájem milovali, neboť ten, kdo miluje druhého, naplnil zákon.*“ Protože v předchozích verších je řeč o daních a clu, můžeme z toho učinit závěr, že nás apoštol Pavel vyzývá k tomu, abychom se vyhýbali dluhům. Důležitým měřítkem pro rozhodování o půjčce je protihodnota, kterou půjčkou získáme. Při koupi domu je zde jeho hodnota, kterou můžete v nejhorším případě půjčku splatit. Důležitá je i délka splácení. Koupíte-li na dlouhodobé splátky auto, nebudeste mít při klesající hodnotě vozu už po dvou letech dostatečnou protihodnotu na případné splacení dluhu.

Dluhy vedou k závislostem. V přísloví 22,7 si čteme: „...*dlužník se stává otrokem věřitele.*“ Znamená to, že spoustu rozhodnutí už nemůžete učinit samostatně. Tak například mladá maminka nemá čas na malé děti, pro-

tématické články

Živé Slovo 4/2003

tože musí vydelať na splácení dluhu. Nebo muž vykonává dvě povolání a nemá čas ani na rodinu ani na sbor. Vždy bychom si měli položit otázku, zda je ta či ona investice nezbytná. Nechám se přesvědčit reklamou že bez nového auta a módního oblečení budu nešťastný nebo se budu řídit skutečnou potřebou. Podle Kol 3,5 je „hrabivost modloslužbou“. Když od nás Bůh vyžaduje, abychom byli dobrými správci duchovního dědictví (řec. oikonomos, např. 1Pt 4,10; 1K 4,1nm), pak bychom jimi měli být i v každodenních záležitostech. Budeme-li připraveni se i něčeho vzdát, pak vydeme i s menším příjemem.

Hotové peniaze, či dlhy?

Ján Čiž

Stále viac a viac sú najmä mladí ľudia ohrození tým, že sa neúmerne zadlžujú. Milých čitateľov prosím o prepáčenie, že na úvod uvediem niekoľko tvrdení zo súčasnej praxe v Nemecku. Inštitút pre výskum mladých (Institut für Jugendforschung) v tomto roku robil prieskum, ktorého výsledky ukazujú, že každý 10. mladý človek (v Nemecku) má priemerný dlh 1550 € (cca 65 000 Sk).

Bývalý pokladník študentskej misie, Martin Schulten z Bergneustadtu, je presvedčený, že zbyty musia viac než kedykoľvek predtým pomáhať mladým bratom a sestrám, aby vedeli správne zaobchádzať s peniazmi. Pre mladých ľudí okolo dvadsiatky je najväčším zdrojom dĺžob mobilný telefón a internet, ich príslušenstvo a používanie, oblečenie ...

Je fažké potom zvládnuť svoje zlyhanie v tejto oblasti. Nestačí vracať sa ako márnootratný syn (L 15,13) – i keď ten aspoň nenarobil otcovi dĺžbu. Požičané a minuté peniaze sa musia nekompromisne aj s úrokmi vrátiť! Teraz už 44-ročný Grohmann ešte nesplatił požičky mladosti v hodnote 230 000 € (cca 10 mil. Sk). Toľko zo skúseností v Nemecku podľa správy v týždenniku Idea Spektrum č. 42/2003.

Aký stav je u nás? Nepoznám žiadne štatistiky. A na druhej strane, ako bol prv tabu sex, tak sú teraz peniaze. No ponuky požičiek za 5 minút sa množia ako huby po daždi. A čo na to mladí ľudia v zboroch? Nevieram, nerobil som prieskum. Chcem však týmto článkom upozorniť na hroziace nebezpečenstvo.

Finančné inštitúcie, ktoré spotrebne úvery poskytujú, pri nespôsobilosti klienta ich splácať sa vôbec nesprávajú ako kráľ v podobenstve Pána Ježiša o dvoch džníkoch, ktoré zachytí evangelista Matúš v 18. kapitole. U nich neexistuje inštitút odpustenia.

Avšak pozor! Spomenuté podobenstvo tiež končí väzením a vymáhaním dĺžoby do poslednej „koruny“. Preto je dôležité upozorniť, že pri žiadosti o požičku je potrebné dôkladne zvážiť, či sú v budúcnosti zaručené zdroje na splátky a za akú cenu. V opačnom prípade sa jednotlivec alebo rodina môže dostať do rozporu so zákonom, na súd ...

Nechcem sa nikoho dotknúť, lebo si uvedomujem fažívé sociálne pomery na našej vlasti, ale je rozumnejšie, najmä v oblasti bežnej spotreby, sa uskromniť a riadiť sa zlatým pravidlom: „Nikomu nič nedlhujte, len to, aby ste sa milovali“ (Rim 13,8; Ev. prekl.).

Sú však okolnosti, kedy sa úver stáva temer nevyhnutným. Je to najmä obstaranie bytu, či nevyhnutného zariadenia do neho. Treba si pri tom uvedomiť, že je to dlhodobé bremeno, ktoré môže neúmerne zaťažiť rodinu a aj citlivejšie svedomie jednotlivca. Pri nejakej nepredvídateľnej životnej situácii (zdravotné problémy, strata zamestnania...) je stres z nesplatenej dĺžby nevitánym, doplnkovým hostom. Je neskoro potom plakať „nad rozliatym mliekom“.

Viem o čom pišem. Vyrástol som vo veľmi skromných pomeroch aj za mnohokrát nostalgicky ospevovaného socializmu. Rodičia pri násilnej kolektivizácii poľnohospodárstva prišli temer o všetko a otec temer na dva roky aj o pravidelný zdroj príjmu. Hoci sa vtedy nesmelo hovoriť o nezamestnaných, nesmeli sa nikde zamestnať. Rodina si musela požičiavať

Živé Slovo 4/2003

aj na základné potraviny, čo bolo fažké vrátiť. Ale Pán nám pomohol dostať sa z týchto pomerov. Trvalo to však veľmi dlho.

Pre iný príklad sa vrátim ešte viac do minulosti. Môj dedo za 1. čs. republiky vzal úver na dom a pôdu. Príšla kríza, celé desaťročie nedokázali splácať z neho ani úroky. Rodina tým neúmerne strádala. Splatili to až jeho deti, aby v exekučnom konaní neprišli o strechu nad hlavou. Otec a jeho súrodenci však až do smrti na tento neuvažený čin s trpkosťou spominali.

A tak sa modlím spolu s pisateľom knihy Prislovie (30:8-9): „Klam a lživé slovo vzdial odo mňa, ani chudobu ani bohatstvo mi nedávaj, poskytni mi toľko chleba, kolko potrebujem, aby som sa nepresýtil a nezapadol. Ta, aby som nepovedal: ‘Kto je Hospodín?’ alebo aby som neschudobnel a nekradol, a tak nepotupil meno svojho Boha.“

Je to iba hra?

Matúš Koša

V ostatnom čase sa medzi titulky v správach zaradujú zábery z maďarského pohraničia, z miesta, kam cestujú ľudia aj z cudziny. Všetci majú jeden cieľ a jednu nádej: vyhrať v lotérii, lebo jackpot je tento krát závratne vysoký.

V našej dobe sa nám ponúka účasť na lotériách rôzneho typu. Vidina zisku akoby nachádzala odozvu azda v každom človeku. A je samozrejmým predpokladom na rozvinutie rozsiahleho hráčskeho priemyslu v jeho mnohorakej podobe, od pouličných stánkov lotérie cez Športku a Sazku až napríklad po svetoznáme kasína. Sú ľudia, a iste ich nie je málo, ktorí v tom vidia iba zábavu, neškodnú hru na spríjemnenie nedefiného večera, keď s istým vzrušením čakajú, či im konečne nevyšli tie ich čísla. A pri tejto zábave môžu zostať bez rizika, že by sa im stala závislosť. Aké stanovisko však k tomuto javu zaujať podľa Biblie?

Čo sa týka zvestovania evanjelia a rastu bratských zborov v tomto ne-pokojnom regióne, musíme povedať, že napriek mnohej fažkovej práci, pokrok je pomalý, s mnohými fažkosi-

tématické články - misia

tivosťou by sa mohli aplikovať aj na túto oblasť. Pán hovorí: „Dajte si pozor a varujte sa akéhokoľvek lakomstva, lebo život človeka nezáleží v rozhojňovaní jeho majetku“ (Lk 12,15). Žiadosti patria do tej istej skupiny hriechov ako modlárstvo (1K 5,11). Kým tvorivá práca a zaslúžená mzda prinášajú uspokojenie, majetok lacno nadobudnutý pokoj nepriňáša, naopak, otupuje svedomie a pripravuje človeka o orientáciu. „Závistlivec sa ženie za majetkom, nevie však, že aj na neho príde núdza“ (Pr 28,22). „A tí, čo chcú zbohatnúť, upadajú do pokušenia a do osídla... do záhuby a zatratenia“ (1Tm 6,9).

Možno si z vlastnej skúsenosti pamätať, že aj malá výhra v niekdajšej Športke, povzbudzovala k vyšším vkladom do stávky. Takáto spočiatku nenápadná udica niektorých nakoniec priviedla k hráčskej závislosti. V konečnom dôsledku ide o dušu, lebo zisk odníma dušu svojho pána.

Majme to na zreteli zakaždým, čo nás zvädza hriech lakomstva v akejkoľvek podobe. Hráčska väšeň svojho času opanovala aj veľkého spisovateľa Dostojevského. Nenápadné športkovanie v malom niektorých nakoniec priviedlo ku gamblérstvu.

„Peniaze príhajú len zlínosť a vždy neodolateľne zvádzajú k zneužitiu. Môže si niekto predstaviť Mojžiša, Ježiša alebo Gándhiho vyzbrojeného mešcom Carnegieho?“ (A. Einstein)

misia

Kosovo: Evanjelium a Bratské zby

Peter Hedley, z Echoes 10/2003
preložil Ján Hudec

Čo sa týka zvestovania evanjelia a rastu bratských zborov v tomto ne-pokojnom regióne, musíme povedať, že napriek mnohej fažkovej práci, pokrok je pomalý, s mnohými fažkosi-

Zhromaždenie bratského zboru v Prizrene

fami a viacerými nezdarmi. V ďalšom prídom k tomu, prečo je to tak, ale najprv stručný opis súčasnej situácie.

V priebehu niekoľkých uplynulých mesiacov malá skupina zahraničných a albánskych kresťanov zo zboru v Prizrene, mesta na juhovzápade, mohla evanjelizovať v 60-tich dedinách a piatich mestách, používajúc kresťanskú literatúru, a osobne svedčiť v školách, na námestiah a od domu k domu. Bol to zázrak, že ich stare auto Fiat Ducato vydržalo. Pravdepodobne zlyhalo, ale tentoraz, napriek viac ako 12 000 km a studeným jesenným podmienkam spoľahlivo slúžilo.

Malá skupina rozdala viac než 10 000 výtlačkov kníziek a traktátov: Ježiš, nás osud, Konečné otázky, Božia cesta spasenia, ako aj letáky pre deti a 3 000 evanjelizačných kalendárov. Niektoré z kalendárov boli v turečtine, ktorou mnohí starší ľudia v Kosove rozumejú. V 30-tich školách, ktoré navštívili, rozdali veľa Biblia.

Napriek takýmto úsiliam, veľmi málo ľudí sa obrátilo ku Pánovi Ježišovi. Prečo? Myslím, že sú na to dve vysvetlenia. V prvom rade Albánci v Kosove majú omnoho výšiu životnú úroveň ako ich súkmeňovci v Albánsku a materiálne veci a chvíľkové radosti mnohých z nich držia v zajatií. Po druhé, islam je v Kosove oveľa bojovnejší ako v Albánsku. Enver Hodža utlá-

čal v Albánsku všetky náboženstvá a veľmi tu oslabil islam. Tito bol omnoho výše diktátor a povolil moslimom praktizovať ich náboženstvo. Výsledok je taký, že v Kosove je islam oveľa mocnejší a v mnohých prípadoch oveľa rozhodnejší.

Naozaj, nás zbor v Prizrene, ako aj iné evanjelikálne zby, zažil hodne prenasledovania od islamských útočníkov a viacerí vyznávajúci veriaci odpadli. Iní nechodia do našich zhromaždení zo strachu, čo by povedali ich moslimskí pribuzní a priatelia. Keď som bol posledne v Kosove, moslimskí fanatici sa dokonca vyhľadávali, že ma zabijú, ak budem počítavať vo zvestovaní evanjelia. Pripomeňme si, že Pán Ježiš zakazuje vraždu (Mt 26,52), zatiaľčo Mohamed ju povoľuje (Korán, súra 8,65). Modlime sa i za evanjelizáciu a bratské zby v Kosove! (dodatok prekladateľa).

úvaha

Tri výzvy pre miestny zbor

Fares Marzone

Preložil a upravil Peter Kozár

Každé storočie v dejinách kresťanstva bolo niečim charakteristické (napríklad 16. storočie reformáciou). Dvadsiate storočie možno nazvať storočím cirkevi – bolo jej venované viac pozornosti, než kedykolvek predtým. Dvadsiate prvé storočie v tomto trende pokračuje množstvom kníh a konferencií s tému cirkevi. Pán Ježiš sám hovoril o cirkevi dvakrát – raz o všeobecnej (Mt 16,18) a raz o miestnej (Mt 18,17). Prostredníctvom miestnych zborov On buduje svoju cirkev – svoje telo. Na to pamäťame, keď hovoríme o týchto troch aktuálnych a dôležitých výzvach:

Živé Slovo 4/2003

I. Výzva pre vodcov - starších
História v každej dobe potvrzuje dôležitosť vodcovstva. Príkladom toho sú napríklad starozákonné kníhy Exodus, Sudcovia, Králi. Nový Zákon nám predstavuje cirkev ako dobre zorganizovanú (vidime to najmä v tzv. pastorálnych epištolách Timoteovi a Titovi).

Problém v súčasnej cirkevi majú veľmi často do činenia so zlým vedením (ako má diktátorové sklonky, je slabé, alebo sa v ňom prejavuje žiarlivosť). John MacArthur výstižne napísal: „Cirkev môže prežiť každý problém okrem zlého vedenia.“ Najlepší spôsob, ako uniknúť pokušeniu moci, je plurálne vedenie (t.j. zbor vedú viacerí starší).

Starší: úrad na celý život?

Byť starším nie je prestížna pozícia, ktorá poskytuje možnosť ovládať iných (ako to robil Diotreves, 3Jn 9), ale predovšetkým zodpovednosť a služba. Ak uznávame, že Boh ustanovuje starších, zostáva tu otázka, ako dlho má niekto zostať starším? Do konca života, alebo má byť určený odchodový vek? Ani jedno nie je bez problémov. Najlepšie je brať do úvahy biblické požiadavky (najmä z 1Ti 3 a Tt 1). Kto ich nespĺňa z rôznych dôvodov (vek, zdravie, alebo iné dôvody), nie je vhodné, aby zotrval vo funkcií, je na čase zveriť službu ďalším – i keď to nie je jednoduché. Hlavný problém tu je, že mäloktoči starší si vychovávajú nástupcov, čo ich raz nahradia. Každý starší by si mal klásiť kritickú otázku: „Ako bude vyzeráť môj zbor o 2 generácie?“

Starší: len ak má dar „hovoriť“?

Starší má byť „schopný učiť“ (1Ti 3,2), ale sú aj iné spôsoby služby a rozlične obdarovaní starší môžu efektívnejšie spolupracovať. V Biblii máme mnohé príklady vodcov s rozmanitým obdarovaním: Jozef bol schopný organizátor, Možiš vodca a Nehemiáš administrátor.

Starší: prvý medzi rovnými?

Písmo zdôrazňuje plurálne vedenie, ale to nevylučuje, že niekto obdarovaný bude medzi ostatnými staršími vynikať. Aj v knihe Skutkov vidime také príklady: Peter, Jakub a Ján mali medzi apoštolmi výnimočné postavenie.

Výhodou je, že „uvolenení pracovníci“ majú viac času na prípravu služieb, návštavy, pomoc nádzynom a tiež možnosť koordinovať rôzne aktivity zboru. Sú tu však aj riziká, ak si tito nepočinajú podľa Pisma (napríklad túzia po moci alebo chcú robiť v zbere všetko).

Starší: vizionár?

Dobrý vodca vidí aj to, čo iní ešte nie (ako Elizeus v 2Kr 6,15-17). Jeho ambiciou nie je zachovávať status quo (stav v danom okamžiku), ale dosahovať biblické ciele, ktoré Boh dáva svojej Cirkvi. Nežije v minulosti, čo ako slávnej, ale v prítomnosti a pre budúcnosť.

Starší: dobré pripravený?

Všetci zakladatelia bratského hnutia boli vzdelaní a biblicky pripravení muži. Žiaľ, neškoršie generácie začali pozeráť na vysšie vzdelanie znevažujúco. Každý starší by mal byť mužom slova: mal by čítať Bibliu aj iné dobré knihy (2Ti 4,13). Musí byť tiež mužom modlitby: tráví čas modlitbou podľa principu „čím viac práce, tým viac modlitby“.

II. VÝZVA PRE ZDRAVÉ BIBLICKÉ UČENIE

Základom pre rast miestneho zboru (početný, duchovný, organizačný) je zdravé učenie. Najvyšším príkladom pre nás je Pán Ježiš, ktorý veril Písmu a učil s autoritou. Podobne prvá cirkev dávala na vyučovanie veľký dôraz (Sk 2,42; 9,31; 11,22-26).

Učiteľ cirkev nemôže hocikto (Jk 3,1), len ti, čo prijali dar pastierskej/ucitelskej služby (Ef 4,11). Osvedčuje sa učiť podľa programu (postupne, systematicky, pestro), aby veriaci ziskali ako široký prehľad, tak i pohľad do hĺbky Slova. Cieľom je vystrojiť každého k službe (Ef 4,11-12) a pripraviť aj budúcich vodcov. Dobrou pomocou pre vyučovanie veriacich môžu byť kurzy a biblické školy.

III. VÝZVA PRE MLÁDEŽ

Mládež patrí budúcnosť. Jezuiti kedysi hovorilevali: „Dajte nám mládež a všetko ostatné si nechajte.“

Súčasná postmoderná doba neuznáva existenciu absolútnej pravdy, istoty a univerzálnych hodnôt. Všetko je vraj relativne a subjektívne. Druhou charakteristikou doby je spiritualita, záujem o duchovno, obklopuje nás zmes starých a nových náboženstiev, dari sa kultom a sektám. Po tretie, v kurze je vizuálna komunikácia, ľudí až tak neoslovujú slová a logika, ako obrazy a symboly. Sme presvedčení, že ľuďom, žijúcim v takomto svete, môže priniesť nádej jedine evanjelium.

Toto pred nás stavia štvorakú výzvu: **po prvé osloviť mládež evanjeliom.** Dôraz musí byť daný na osobné vzťahy. Evanjelizácia je proces, v ktorom sa prejaví nie triumfalizmus a dogmatizmus, ale viditeľne odlišný životný štýl. **Po druhé, musíme sa dobre postarať o nových obrátených:** potrebujú vyučovanie, poradenstvo, povzbudzovanie. **Treťou výzvou je zapojenie mladých do služby.** Učenici Pána Ježiša aj Pavla boli mladí. To isté platí o zakladateľoch bratského hnutia ako boli Groves, Darby a Müller. **Po štvrté, musíme pochopiť mladých v ich odlišnosti** (hudba, spôsob modlenia, idealizmus, povrchnosť, odpór k tradíciam, čímová práca atď.). Hlavne ich treba milovať a pracovať s nimi – ak to nedokážeme my sami, hľadajme pracovníkov, ktorí sa im budú venovať.

Záver

Vyššie uvedené myšlienky sú len kvapkou z mora, dalo by sa hovoriť o mnohom ďalšom

(napr. o sociálnej práci). Ich zámerom bolo povzbudiť nás k uvažovaniu, čo sa dá zlepšiť v týchto troch oblastiach, lebo príliš často sme boli proti vodcovstvu, proti vzdeleniu a proti mladým.

Máme naozaj čo robiť, ale toto je Božie dielo! Pán pridával denne... (Sk 2,47). Keď si všimame príklad ľudu, ktorých Pán používal v minulosti, prichádzame k dvojitému záveru: tito ľudia pracovali tak snaživo a zodpovedne, ako len mohli, ale čo Boh dosiahol skrze nich, ďaleko presahovalo ich vklad. To znamená, že Boh je zvrchovaný, ale my sme zároveň plne zodpovední! Postavme sa teda vážne voči tejto výzve pre starších, pre zdravé biblické učenie a pre našu mládež!

Brat Fares Marzone

Poznámka k autorovi:

Brat Fares Marzone bol predsedom výboru, pozostávajúceho z bratov z rôznych kontinentov, ktorý pripravoval Medzinárodnú misijnú konferenciu bratských zborov IBCM3 v júli 2003 v Rumunsku. Brat Marzone je biblický učiteľ a kazateľ, ktorý pra-

cuje medzi talianskymi bratskými zbormi i v zahraničí. Mnoho rokov bol predsedom talianskej misijnnej agentúry OMEFI. Teraz je riaditeľom Talianskeho Biblického Evanjelikálneho Inštitútu, kde vyučuje teológiu a misiu. Vyše uvedený článok je výťahom z jeho prednášky, ktorú mal v prvý večer konferencie.

svedectvo

Moje svedectvo

Mária Bošková

Pochádzam z nábožnej katolickej rodiny. Moji rodičia ma vodili do kostola a učili, čo sami vedeli. Keď som dorastla, cítila som, že mi takáto viera nestačí, lebo ma nenaplnila pokojom, odpustením, radosťou, ktorú som stále hľadala. **Túžila som po ľudskej láske, spravodlivosti a slobode, ale nikde som ju nemohla nájsť.** Prežívala som sklamania a žila som ako márnootratná dcéra bez pokoja a nádeje, bez Boha na svete.

Medzitým som sa vydala, mali sme dve deti, ale pokoj duše som stále nenašla. Nehľadala som ho na správnom mieste. Raz na liečení som sa stretla s jednou paňou, ktorá ma pozvala do kostola. Po dlhej dobe som znova začala navštěvovať bohoslužby – slová knaza na mňa hlboko zapôsobili. Mala som s ním rozhovor, bola som na spovedi, kde som však všetku pravdu nepovedala. **Citila som obviňovanie môjho svedomia a stále som nemala pokoja.** Po návrate z liečenia som aj doma navštěvovala katolicky kostol. Myslela som, že pokoj postupne pride.

Medzitým sa naša dcéra vydala a moju svatku sa stala veľmi milá veriaca, dnes už sestra v Pánovi. Zdôverila som sa jej so svojím nepokojom. Ona mi veľmi otvorene svedčila o Pánovi Ježišovi, podarovala mi Božie Slovo – Bibliu, ktorú som dovtedy nepoznala. Poradila mi, aby som začala čítať od evanjelia

svätého Jána. Neskôr ma pozvala do zhromaždenia, kde som počula jasné zvesti o Pánovi Ježišovi. Vtedy moje srdce spoznalo, ako som blúdila a kde je zdroj a prameň života. **Našla som, čo som tak dlho hľadala: odpustenie, pokoj a radosť v novote života!**

Pán Ježiš ma prijal a privinil ma ako svoju najdenú ovečku. No nielen to, ale súm patrť do Jeho stádočka - Cirkvi, kde vždy prijíjam novú silu, občerstvenie na paši, ktorú On chystá. Spoznala som celé Božie Slovo, ono mi je sprievodom každý deň môjho života. Za všetko Mu už tu na zemi ďakujem a prijem všetkým, aby neváhali, ale prišli k Pánovi Ježišovi. **On je tým najlepším Prameňom, Cestou, Svetlom a Pravdou.** Darmo ju budú kdekoľvek hľadať. Dnes mám už 73 rokov. Môžem povedať, že napriek všetkým chorobám, ktoré ma trápia, som konečne šťastná. Moja dôvera patrí cele Pánovi, Jeho služovi. Viem, že ma nikdy neopustí a nezanechá. Modlím sa aj za svoje deti a vnúčatá, ktoré túto radosť nepoznajú. Verím, že aj ich Pán raz nájde. Jemu samému patrí všetka česť až naveky.

zaměřeno na Izrael

Staví se model třetího chrámu

Ján Ostrolucký

Už několik měsíců pracují v úmorném vedru v blízkosti Mrtvého moře židovští odborníci na vybudování třetího chrámu. **V židovské osadě Mitzpe Jericho** (mezi Jeruzalémem a Jerichem, ve vzdálenosti asi 30 km východně od židovské Chrámové hory v Jeruzalémě) má vzniknout **model chrámu v poměru 1:1** na rozloze 25 000 m². Má sloužit jako objekt pro vzdělávání, kde se mají připravovat židovští chrámoví kněží (kohanim) na svoji službu ve třetím chrámu v Jeruzalémě. Vojenské jednot-

ky se pro svá nasazení také cvičí na modelech 1:1. Stejná metoda se má použít i pro přípravu budoucích chrámových kněží.

Židovský národ očekává Hospodinovo vykoupení a připravuje se na příchod Mesiáše. „Tento model se stane základnou pro vzdělávání kněží,“ řekl rabin z Mitzpe Jericho, Jehuda Kreuser, iniciátor stavby tohoto modelu. „Po Šestidenní válce 1967, když se Chrámová hora znova ocitla v našich rukou, doufali jsme všichni, že dojde ke stavbě třetího chrámu. K tomu však dodnes nedošlo. Kromě toho nebyl v našem národě nikdo, kdo by mohl převzít tu posvátnou kněžskou službu ve třetím chrámu. **Ted' se však chceme na ten nový chrám připravit!**“

Po prvním a druhém chrámu musí nutně následovat chrám třetí! První chrám byla realita! Druhý chrám také židovský národ zažil, a proto se i ten třetí chrám uskuteční. Podle rabina Kreusera však není chrám nějaké nákupní středisko nebo muzeum, ale Boží svatyně. Někdo musí na tom svatém místě vykonávat denní bohoslužbu, a to určitě nemohou dělat nějací zaměstnanci komerční izraelské firmy. „*Kdo se při svaté chrámové službě dopustí chyby, je potrestán smrtí,*“ říká rabin Kreuser, „protože ve 4. Mojžíšově 18,1 čteme: *,Ty a s tebou tvoji synové i celý tvůj rod budete odpovědní za každou nepravost svého kněžství.*“

Kněžskou službu nemůže vykonávat každý Žid v zemi. Prvním předpokladem je, že takový člověk musí mít příjmení **Kohen nebo Lévi**. Pak je každý důkladně prověřený, zda je před Bohem i před lidmi „čistý“, aby mohl vykonávat kněžskou službu. V Ezdráši 2,62 se hovoří o kněžském původu. Osoby, tam uvedené, byly na základě smíšených manželství s nekněžskými kmeny nadále pro kněžskou službu „nečisté“. Už před mnoha lety byly shrnutý předpisy pro posvátnou kněžskou službu, jak se to našlo v knihách. „*Kdo chce jako kněz sloužit v Chrámu, musí být nesmírně zodpovědný,*“ vysvětlil rabin. „A není to pro každého. Chrámovi kněží jsou poslové

Všemohoucího na Zemi a nemohou si dovolit žádné pochybení.“

Architekt rabína Kreusera, Joel Michel, který navrhl chrámový oltář pro model, který se má budovat v Mitzpe Jericho, předložil okrskové radě Judska už i jiné plány chrámu. K biblickým úkolům kněží, kteří se tam v nejbližší době mají speciálně vzdělávat, naleží také **obětní rituály, dotazování se Hospodina na Jeho vůli, rituální doprovázení schrány smlouvy a vyučování Božím přikázáním.** Vzdělávání kněží se již koná, protože v ortodoxních kružích se očekává, že se brzy začne s budováním chrámu v Jeruzalémě.

A.S. v časopisu NAI - Israel heute č. 301, str. 12.

Co k tomu dodat? Před několika roky jsme vůbec nepočítali s tím, že se můžeme dožít přípravy na stavbu třetího Božího chrámu v Jeruzalémě. Některí z nás si možná myslí, že na zemi nemohou spolu existovat dva chrámy: **Církev jako duchovní Boží chrám (1K 3,16) a současně materiální židovský chrám.** Ale taková myšlenka není zcela oprávněná, protože taková situace již na zemi byla - v době Prvotní církve. Oba chrámy spolu působily dokonce až 40 let.

V minulém čísle časopisu Jarek Andrlísek připravil článek o tom, zda Církev nahradila Izrael? (str. 26) Odpověď je jasná: „Nikoliv!“. Církev je zcela jiné společenství Božího lidu než je Izrael. Jemu patří zaslíbení, stále je Božím lidem a Pán Ježiš jako Mesiáš přijde podruhé viditelně do Jeruzaléma, aby zde vládl jako Král králů a Pán pánů.

Ale pořád zůstává otevřená otázka Staré a Nové smlouvy. Někteří biblisté se totiž odvolávají například na Jeremjáše (11,10), kde je napsáno: „*Dům izraelský i dům judský zrušily mou smlouvu, kterou jsem uzavřel s jejich otci.*“ Stejně klíčové slovo v hebrejském originálu přeloženo zde slovem „zrušit“ však čteme u Jr 31,32: „*Oni mou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich manželem,*“ je výrok Hospodinův. Stejně překladatelé jed-

nou použili slovo „zrušit“ a podruhé „porušit“. Požádal jsem Prof. Dr. J. Oliveriuse o vysvětlení tohoto rozdílu. Napsal mi, že hebrejské slovo lze přeložit slovy **zrušit, porušit, učinit neplatným, zmařit.** Takže záleží na tom, které z těchto možností překladatel použije.

Pokud rozumíme slovu „zrušit“ jako „učinit neplatným“, pak by u Jr 31,32 nemohlo být toto slovo použito, protože Hospodin pokračuje tím, že On zůstal jejich manželem. Manželskou smlouvu, jak se Staré smlouvy ze Sinaje často říká, nemohl Izrael jednostranně zrušit. On ji však porušil tím, že se podle smlouvy neřídil, neposlouchal Hospodina a Jeho přikázání nedodržoval. Podle obrazu proroka Ozeáše tento **národ zcizoložil**, odešel za jinými bohy, **přesto se ho Hospodin nezrek**l tak, jako Ozeáš nebyl se svou manželkou Gomerou rozvedený, ale zůstal jejím manželem. O tom jsme četli v minulém čísle v článku „*Nahradila církev Izrael?*“ ve vztahu k listu Řimanům, kapitolám 9 až 11. Bůh však připravil Novou smlouvu pro svůj národ skrze Prostředníka, Pána Ježiše. On prolil svou krev, aby tuto Novou smlouvu mohl Hospodin svému lidu vyhlásit. Nikoliv Církvi!

Je řeď otázka: **Kdy nastane čas pro vyhlášení této Nové smlouvy?** Jeremjáš napsal, že „po onech dnech“ (31,33). Po jakých dnech? Zastánci teologie náhrady mluví, že Nová smlouva byla uvedena v platnost s Církví o Letnicích, když apoštоловé mluvili cizími jazyky. Tím se právě splnila slova Jóele 3,1-5, jak o tom řekl Petr Židům. Mesiáští Židé (např. Ludwig Schneider) odmítají tvrzení, že by událost o Letnicích v Jeruzalémě byla naplněním proroctví Jóele. Je k tomu mnoho důvodů, kterými se však nyní nebude zábývat.

Všimněme si ještě slova listu Židům: „*Avšak Ježiš dosáhl vznešenější služby, právě tak, jako je prostředníkem vyšší smlouvy, založené na lepších zaslíbeních. Kdyby totiž ta první smlouva byla bez vady, nebylo by třeba připravovat druhou...*“ (Nyní následuje citace z Jeremjáše 31,31-34.) „*Když Bůh mluví o no-*

vé smlouvě, říká tím, že první je zastarálá. Co je zastarálé a vetché, blíží se zániku“ (Žd 8,6-13). Dávno po Letnicích Duch svatý skrze autora listu Židům potvrzuje, že **Stará smlouva s Izraelem stále platí**. Je sice zastarálá a blíží se zániku, ale platí! Nikde v Novém zákoně nečteme, že Stará smlouva byla zrušena! Naopak, připomeňme si, co řekl Hospodin skrze Ozeáše: „*Po mnoho dní zůstanou izraelští synové bez krále, bez velmože, bez obětních hodů, bez posvátného sloupu, bez efódu a terafim (dle Kral.). Potom se však izraelští synové obrátí a budou hledat Hospodina, svého Boha, i svého krále Davida. Se strachem přiběhnou k Hospodinu a jeho dobratě v posledních dnech*“ (3,4-5).

Naplnilo se již toto proroctví? Neplatilo to k situaci po zničení prvního chrámu v roce 586 př. Kr.? Nenastaly tehdy „poslední dny“? Můžeme odpovědět, že dosud se tato slova nenaplnila. Kdy Izrael bude hledat krále Davida? Když Ozeáš psal tato slova, král David byl stovky let mrtvý. Obdrželi po babylonském zajetí království, měli tedy krále jako pokračovatele Davidovy linie? Od roku 586 až dosud nebylo obnoveno izraelské království. **Současný stát Izrael není tímto královstvím**, kde by pokračovala linie králů z pokolení Judy. Tím králem, následníkem Davidovým, bude Mesiáš - Ježiš Kristus. Tehdy budou „poslední dny“ a tehdy Bůh vyhlásí pro svou manželku (Izrael) Novou smlouvu.

Pisatel listu Židům mluvil o „blízkém zániku“ Staré smlouvy. I apoštol Petr vyzýval židovské posluchače k tomu, aby činili pokáni a obrátili se, „aby vaše hříchy byly smazány a příšly časy osvězení od Pánovny tváře a aby poslal Toho, který vám byl předem kázán, Ježiše Krista, kterého musí nebe držet až do časů nápravy všech věcí...“ (Sk 3,19-21). Petr mluvil o druhém příchodu Pána Ježiše na zem. Také apoštol Pavel v jisté době očekával, že Pán Ježiš přijde pro svou Církev za jeho života. Izrael pokáni neučinil, proto „Boží spasení bylo posláno pohanům“ (Sk 28,28) a na Izrael přišel Boží soud v roce 70. „Blízký

zánik" se změnil na dvě tisíciletí. Až teď, kdy končí doba pohanů a Izrael začíná připravovat výstavbu chrámu, když jsou vybráni kněží, kteří se na modelu chrámu 1:1 u Jericha budou učit zachovávat Boží ustanovení podle Staré smlouvy, kdy je zhotovenovice než 100 věcí do nového chrámu včetně oblečení pro velekněže i kněží, se začalo hlásat evangelium království zejména Židům.

S jakou vděčností našemu Bohu smíme žít den za dnem, když vidíme naplňování Jeho zaslíbení a můžeme si uvědomovat, že patříme k Nevěstě Beránkové, která se připravuje na setkání s Ním!

biblický výklad

Na rozhraní dvou věků spásy (List Židům 8. kapitola)

Jarek Andrýsek

Výklad Starého zákona v zákoně Novém

List Židům je pozoruhodný tím, že přichází s poměrně podrobným vysvětlením Starého zákona, jež je ovlivněno novým zjevením. V Ježíši Kristu promluvil Bůh nově k lidem, žijícím v poslední době (Žd 1,1), aby vnesl nové světlo do starých otázek, jež židovského posluchače vždy zajímaly. Jednou z nich byla i otázka Sinajské smlouvy. Autor listu uznává její legitimitu i účinnost, zároveň však říká, že je vetchá a bledne při srovnání s eschatologickou mocí Nové smlouvy. Chtěl bych se společně s vámi podívat na 8.kapitolu Listu Židům její přístup k problematice Staré a Nové smlouvy v době překrývání věků spásy.

Starý příběh v novém světle

Pisatel listu si při výkladu počiná podobně jako rabi Ježíš, staví starý biblický příběh do

zcela nového světla. Mohl tak učinit, protože věřil v božskou povahu Ježíše Krista a tudiž v nadřazenost Ježíšova nového zjevení. Pro ortodoxního židovského posluchače však bylo vše nové podezřelé, a to vytvářelo napětí, jež ještě dnes vystupuje z pozadí této novozákoní knihy.

Ježíšova vznešenost

To je také důvod, proč List Židům tak zdůrazňuje téma Nové smlouvy a přináší argumenty pro nadřazenost nového zjevení:

- Ježíš je vznešenější než andělé (1,4),
- Ježíš je hodně vyšší slávy než Mojžíš (3,3),
- Ježíš je kněz navékdy podle rádu Melchise-dechova (5,6).

Ježíšova vznešenost však nespočívala jen v moci a nepomíjejícím životě, nýbrž i ve schopnosti soucitu s našimi slabostí (4,15). Sledujme nyní, jak autor listu v 8. kapitole odůvodňuje fakt, že Ježíš je vznešenější v každém ohledu.

Chrám s veleknězem Ježíšem je pravý a všemu nadřazený (8,1-2)

Někdy ve svém životě ztrácíme správnou perspektivu, podobně jako ji ztráceli adresáti tohoto listu. Náboženství vůdcové v Jeruzalémě byli hrđí na svůj náboženský život a měli se čím chlubit. Sloužili jedinému pravému Bohu uprostřed náboženského polytheismu. Římské jednotky okupovaly jejich zemi, ale oni si zachovali svou autonomii a „vládu“. Žili přece v zaslibené zemi kolem nejsvatějšího místa na zemi, se kterým zbožní Židé spojovali své naděje. Kupodivu, právě v chrámu spočíval vlastní problém židovské společnosti. Zredukovala svou naději na jeden určitý materiální objekt a tím se pro ně stal právě chrám. Ani učedníci neodolali nakažlivosti tohoto náboženského entuziasmu a falešné jistoty. **Pravou jistotou člověka je jedině Bůh sám** a list List Židům se snaží získat svého čtenáře pro tuto pravou životní perspektivu. Ovdídho ho od objektu jeho tužeb ke zdroji věčné existence.

Naděje Židů není v kráse chrámu, ani v sebejisté židovské vládě. Skrze celý Starý zákon je **jako naděje Izraele uznáván jedině Bůh**. On jediný může člověka zajistit. On jediný zaslibuje budoucnost. A tento Bůh poslal svého Syna Ježíše jako velekněze pravé svatyně. Ne do Jeruzalémského chrámu, ale do svatyně zbudované Bohem. Pokud se naše naděje přesouvá k určitým předmětům na této zemi, měli bychom změnit své smýšlení. Není jediného místa na zemi, ke kterému bychom měli vzhlížet s nadějemi více než k pravé svatyni, zbudované Bohem. V tomto vesmíru není jiného „velinu“, než nebeské svatyně, není jiného Božího domu, než společenství zachovávající smělou jistotu a radostnou naději (3,6).

Ježíšova služba je vznešenější nad jiné služby (8,6b-10a)

Verše 8,3-6 ukazují, že podstatou kněžské služby je obětování, ale Kristova oběť daleko přesahuje vše, co bylo obětováno v pozemském chrámu. On přinesl na oltář sebe sama. Dary a oběti Starého zákona byly jen kopii a stínem pravé nebeské oběti. Stan setkávání na poušti byl jen odrazem něčeho věčného, co je středem všech věcí, kopii nebeské svatyně, v níž byl Ježíš od počátku v Boží přítomnosti. Chrámovi veleknězi byli jen stínem nebeského velekněze, sedícího po Boží pravici. Ježíš slouží v živé svatyni univerzální církve, sestávající ze všech národů, Židy nevyjímaje, a všech věků. Ježíš slouží ve shromáždění občanů nebe, kteří jej přijali a respektují jako svého Spasitele a Pána. Jeho služba je vznešenější než jakakoliv jiná služba zde na zemi. To je klíč k porozumění současné Ježíšovy služby v srdcích jeho lidi. V tomto smyslu může být „pravý stánek“ tělo křesťana, ve kterém Ježíš dokonává naši spásu, ale může to být i církev opravdově věřících lidi.

Smlouva, zprostředkovaná Ježíšem, je nadřazena té staré (8,10b-13)

Role prostředníka je vždy těžká. Zvláště když k sobě přivádí dvě znepřátelené strany. Ježíšovo prostřednictví je zcela zvláštní.

Nikdo, kromě Ježíše neměl zkušenost se životem jak na zemi, tak i v nebi. Nikdo jiný nemohl přinést sebe sama jako dokonalou oběť. Pán Ježíš Kristus je tím nejlepším prostředníkem na světě, ale to není jediný argument pro nadřazenost Nové smlouvy nad tu Starou. Autor Listu Židům přinesl argument z proroka Jeremáše¹¹ (31,31-34) a říká, že Nová smlouva je založena na lepších zaslibách a má lepší charakteristiky (8,6b-13). Nabízí totiž:

• Dar vnitřního pochopení Božích zákonů (10bc).

Jistě znáte tu zvláštní zkušenost po obrázení, když se vaše motivace začala měnit. Začali jste dělat věci, které byste před tím nedělali. Například navštěvovat pravidelně bohoslužby, čist si se zájemem Bibli, modlit se s upřímnou naději. Křesťan má zkušenost s působením Ducha svatého, a co jako nevěřící dělal se zalíbením, to je mu teď nepřijemné.

• Osobní známost Boha nezávisle na postavení člověka (11).

Každý křesťan také sdílí vědomí a pocit přináležitosti k Bohu. Když jsem se s touto zkušeností, ještě jako nevěřící, poprvé setkal, byl jsem jednak zaskočen a jednak zvědavý. Věta svědectví jedné sestry: „Pán se mi dal poznat,“ mne nenechávala v klidu. Nakonec mě touha po sounáležitosti s Bohem přivedla až k rozhodnutí, odevzdat se Mu. Pak jsem i já mohl sdílet zkušenost, že se mi Bůh dal poznat. A tuto zkušenost prožívají s Bohem děti i starci, bez výjimky.

• Odpuštění hřichů a jejich nepřipomínání (12).

Absolutní odpuštění hřichů je faktorem, s nímž máme možná největší těžkosti. Uvěřit tomu, totiž znamená přijmout dvě, pro nás obtížné, skutečnosti:

- uznat, že jsme hříšní a že se dopouštíme hříchů,

- uvěřit, že Bůh už dříve učinil opatření k odstranění naší hříšnosti a stále k nám přistupuje jako k milovaným dětem.

Každý hřich, který nám svědomí a Duch svatý připomene, stačí jen vyznat a je odstraněn. V tomto případě je Bůh na naší straně a je milosrdný. Každý den smíme žít s vědomím očištění drahou krvi Pána Ježíše. To při nás dělá zázraky, a sice v našem chápání viny a nepatřičnosti.

Závěr

Uvedením Nové smlouvy (v.13) naznačil Bůh zastaralost a zánik Staré smlouvy. Tim není řečeno, že Desatero přikázání nebo Mojžíšův zákon jsou odstraněny. Poslední verš 8.kapitoly Židům spíše ukazuje, že Zákon je naplněn, když lidé přijdou ke Kristu. Zákon je nemohl učinit dokonalými, ale teď mohou přijít ke Kristu, který tu moc má. On je vznešenější než Stará smlouva. Áronovo kněžství je teď nahrazeno Ježíšovým kněžstvím po způsobu Melchisedekově: „*Nyní však není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši*“ (Ř 8,1). Budeme-li cítit pokání, Duch svatý nás obnoví k užitečné službě, abychom podobně jako Bůh i my zůstávali věrní smlouvě, kterou s námi prostřednictvím svého Syna, Ježíše Krista, uzavřel.

Poznámky

1) O tomto textu biblisté hodně diskutují, protože Jeremášovo proroctví může být chápáno doslovně nebo přeneseně (metaforicky). Doslovný přístup vidí jeho naplnění jen v Izraeli, metaforický jen v církvi. Prof.D.Gooding říká, že Sz-ní proroctví může mít v historii více než jedno naplnění. Zvážme-li, že obě strany nacházejí podporu v Písmech, nebudem tento problém diskutovat, protože List Židům aplikuje Jer 31 jasně na život církve.

okienko sestier

Důvěřovat Bohu nebo člověku?

Gabriela Martáková

Na tuto otázku by každý věřící člověk jistě odpověděl: „Samozřejmě Bohu!“ Jenže v situaci, do níž jsem se dostala, jsem svou důvěru vložila spíše do rukou lidí, tedy lékařů, než Boha. Později jsem pochopila, že se mám důvěřovat Bohu tak, jak to vyjádřil Šalomoun:

**„Důvěřuj Hospodinu celým srdcem,
na svoji rozumnost nespoleh...
On sám napřími tvé stezky“ (Př 3,5n).**

Byla mi 25 let a s manželem jsme čekali druhé dítě. První těhotenství proběhlo v pořádku a dítě se narodilo zdravé. Ani mě nenašlo, že by tomu mohlo být jinak.

Na druhé miminko jsme se těšili, protože když měla naše dcera 10 měsíců, jedno dítě jsme ztratili – potratila jsem je spontánně. V období třetího těhotenství, konkrétně v 16. týdnu, jsem podstoupila alfa-fetoproteinový test¹⁾ (AFP odběry) a nečekala jsem nic neobvyklého. Telefonovali mi však domů, abych se dostavila na gynekologickou ambulanci, protože výsledky testu nejsou dobré. Tam mi sdělili, že z krve je zřejmá nějaká abnormalita plodu, která se potvrdí nebo vyloučí odebráním vzorku plodové vody. To mě natolik rozrušilo, že jsem na místě pouze plakala. Bez toho, aby mě upozornili, že záleží jen na mě, zda to vyšetření podstoupím či nikoliv, mi vystavili hned na druhý den doklad k provedení amniocentézy²⁾.

Downův syndrom?

Předběžný odhad vady zněl – Downův syndrom. Byla jsem z toho samozřejmě vyděšená. Manžel mi byl velkou oporou a rodiče také. Ráno v 7.00 hod. jsme museli nyštítiv gyneko-

logickou poradnu, kde nám pan doktor položil mnoho otázek. Také nám vysvětlil, co to vlastně ten Downův syndrom je. Také mě upozornil na riziko potratu, který může být odběrem vyloučen, a na svobodu rozhodování, kterou v tomto případě mám. To mě zaskočilo, protože můj gynekolog to stavěl jako hotový zákon, který musím podstoupit. Nato jsme s manželem jeli do nemocnice. Chvíle v čekárně byly pro mě hrozné. Manžel mi řekl: „Gabko, věř co, nepodstupuj to, pojedeme domů. Stejně bychom si to dítě nechali, i kdyby bylo nemocné.“ Já jsem však z toho byla tak vyděšená a zmatená, že jsem odpovídala: „Chci to mít už za sebou. Chci vědět, zda bude dítě zdravé nebo postižené, a být na to připravená už během těhotenství. Nechci žít stále ve nejistotě.“ Modlila jsem se a prosila Boha, aby mi při zátku chránil před potratem.

Potrat – jediné řešení!?

Před sálem, kde amniocentézu prováděli, čekalo 20 žen. Šlo to rychle za sebou. Ženy se navzájem ptaly: „Tak co máte? Rozštěp páteře nebo mongolismus?“ Sdílely se také, co udělají v případě postižení plodu. **Většina žen byla rozhodnuta pro vyvolání předčasného porodu a zabít plodu.** I na mě přišla řada, abych řekla s jakou diagnózou jsem přišla a co chci dělat v případě, že se postižení potvrdí. Řekla jsem: „Vím, že to bude v případě postižení těžké, ale nebudu na to sama. Bůh i manžel mi budou oporou.“ Hned mě „odpálkovaly“ tím, že o té nemoci nic nevím, jinak bych se k tomu určitě stavěla opačně. Zůstala jsem nepochopena. Další věc, která mě zaskočila, když jsem čekala za závěsem na zátku, byla trpká zkušenosť ženy, která byla přede mnou. Neudělali ji totiž jeden, ale hned 16 vpichů. Měla totiž silnější břišní stěnu. Znervózněla jsem ještě více a znova se začala modlit. Pak přišla řada na mě. Stále jsem se modlila a vpich se, díky Bohu, podařil napoprvé.

Čekání na výsledek

Po odběru ležely všechny ženy jeden den v nemocnici z důvodu rizika potratu. V poled-

ne jsem dostala křeče a bolesti břicha. Opět mě přepadl strach z potratu – modlila jsem se. Doktor mi dal injekci s vitamíny a hořčíkem, proti křečím. Další dny jsem musela ležet doma. Čekala jsem na slovo od Boha a modlila se. Následovaly čtyři týdny čekání na výsledky. Stále jsem prožívala úzkost. Neřekla jsem o tom ve shromáždění ani jiným lidem ze strachu, jak budou reagovat. Ale po čase jsem zjistila, že potřebuji oporu i ve sboru, aby se za nás modlil. Vědomi, že na nás bratři a sestry myslí a mají pro nás slovo povzbuzení, mi pomohlo. Tehdy jsem si sboru, do kterého patřím, začala hodně vážit. Po čtyřech týdnech přišel doporučený dopis, ve kterém stálo: „Downův syndrom vylučujeme, ale nevylučujeme výskyt jiné skryté vady, kterou nejsme schopni určit.“ Spolu s dopisem jsme dostali tiskopisy, které jsme měli vyplnit.

Vše zlé je k něčemu dobré

V myšlenkách jsem se vrátila na začátek celého příběhu. Lékař mě postavili před těžké rozhodnutí a já prožívala velkou nejistotu. Výsledek jejich vyšetření mě v ní stále udržoval. Vzpomněla jsem si na manželova slova v nemocnici a uvědomila si, že i když jsem Bohu plně nedvěřovala a spoléhala na lékaře (na jasné výsledek jejich vyšetření), Bůh mě přesto stále chránil a byl se mnou. V dalších měsících jsem prosila Boha za naše dítě i za mě posílení. **Vice jsem začala vnímat postižení dětí i dospělých**, četla a zajímalu se. Velmi si vážim matek s postiženými dětmi. Myslím, že pokud postižení a omezení druhých vnímáme s otevřeným srdcem a pochopením, vede nás to k větší pokoře v životě i před Bohem. V tomto období těhotenství byl se můj vztah s Bohem zintenzivnil a to bylo pro mě velkým přínosem. Později jsem zjistila, že podobnou zkušenosť o ohlášením vady a následným porodem zdravého dítěte mělo hodně jiných sester v Kristu.

Porod

Dne 22. srpna 1998 jsem rodila – bez manžela, byl nemocen. U porodu byla se

mou moje přítelkyně a sestra v Kristu, která je porodní asistentkou. Narodil se nám krásný, vlasatý kluk (3200g, 51 cm). Dostal jméno Matouš (Boží dar), neboť každé dítě, ať zdravé či nemocné, je darem od Boha. Na první pohled vypadal v pořádku, ale nevěděla jsem, jak na tom budou skryté orgány, srdeční apod. Až druhý den lékař potvrdil zdraví dítěte. Já i všichni ostatní jsme byli šťastní. Děkovala jsem Bohu a dodnes na to nezapomínám. Přišla řada i na tiskopisy, které jsme dříve do stali spolu s výsledkem vyšetření na Downův syndrom. Bylo v nich místo i pro mé vyjádření a tak jsem tam napsala: „Narodil se nám zdravý syn, dali jsme mu jméno Matouš, což znamená Boží dar.“ Nyní mohu s jistotou říct, že to, co jsem prožila mi bylo k duchovnímu užitku.

Rada maminkám

Počet případů s podezřením na postižení plodu stále roste. Ne vždy se však toto podezření potvrdí. Také proto, že lékař nemusí určit termín početí přesně. Místo 16. týdne těhotenství (kdy žena podstupuje odběr AFP) se pak maminka nachází v 18. týdnu a hladina chromozómů je vyšší. Tím se zkreslí i výsledek testu. Následky ukvapeného rozhodnutí jsou děsivé. Mnoho žen se zbavuje dětí ze strachu před postižením. Interrupcí nebo předčasným porodem přerušený život zdravého dítěte se už nedá vrátit. Dítě umírá a celá tragedie je o to smutnější, že je často založena na mylné diagnóze. Věřím, že zkušenosť může pomoci druhým, aby dobře vážili riziko vyšetření (amniocentézy). Nyní máme s manželem tři děti, sedmiletou Katku, pětiletého Matouše a téměř tříletou Haničku, a za všechny jsme Bohu vděční.

Poznámky

1) Tímto testem se zjišťuje množství alfa-fetoproteinu, látky, kterou plod v děloze produkuje a vypouští do krevního oběhu matky. Zvýšené hodnoty mohou signalizovat buď dvojčata, nebo pokročilejší těhotenství než bylo vypočítáno, nebo nějakou abnormalitu např. zadní rozštěp páteře.

2) Odběr vzorku plodové vody Amniocentézu lze použít k odhalení některých abnormalit plodu, např. Downova syndromu (mongolismus). Neprovádí se běžně, protože vyšetření je spojeno s nebezpečím potratu.

jubileum

Ester Krajňáková

Sestra
Ester Krajňáková

Ján Kučera

V bratislavskom kresťanskom zbere sme si 9. septembra 2003 pripomenuli 80. výročie narodenia sestry Ester Krajňákovej, dcéry nezabudnuteľného zakladateľa Kresťanských zborov v bývalom Československu, brata Wenzela.

Stretnávame sa s ňou v kresťanských zhromaždeniach. Hoci sa musí podopierať o paličku, jej najväčšou oporou v živote je Pán Boh a Pán Ježiš Kristus, ktorému patri od svojej mladosti. Poznáju ju aj v Martine, kde istý čas žila. Poznáme ju ako skromnú a milú sestru, ktorá slúži, ako sa len dá a ako vládze. Želáme jej ku vzácnemu jubileu 80-tým narodeninám od Pána ešte veľa sil a zdravia, ktoré veľmi potrebuje, kým ju tu ešte bude potrebovať.

správy zo zborov

Margita Kurzová

Ondrej Michalko

K Pánu odešla milá sestra Margita Kurzová z Prahy. Narodila se 4. září roku 1910 a již

Sestra
Margita Kurzová

v mládí se odevzdala Pánu Ježiši. Provdala se za bratra Josefa Kurze, ktorý celý svú život pilne pracoval pre Pána, čož s sebou prinášelo i rôzne těžkosti a protivenství. Sestra Margita po celou dobu vŕne stála pri svom manželovi, byla mu oporou

a vždy se snažila vytvoriť dobré zázemi pre jeho práci. Práve tak tiše a obetavé se venovala rodiné. Vytvárala přijemný a láskyplný domov, otevřený všem návštěvám, kterých nebylo málo. Poslední verš z Bible, který na této zemi slyšela, byl z proroka Izajáše (35,10): „Vykoupení, pravím, Hospodinovi navráti se, a přijdu na Sion s prozpovědáním, a veselí věčné bude na hlavě jejich, radostí a veselí dojdou, zármutek pak a úpění uteče od nich.“ Usnula tiše v radostné víře v Pána Ježiše Krista, dne 19. srpna 2003.

Vzpomínka na rodiče

Mariana Boháčová

Nebývá často zvykem v časopise Živé Slovo, aby někdo z rodiny vzpominal na své rodiče, ale já tuto výjimku udělám.

Naši praotcové se přistěhovali před sto lety z české vesnice **Svatá Helena** v Rumunsku do Bulharska, okresu Orechovo při řece Dunaji. Zde založili českou vesnici **Vojvodovo**. Jejich život byl nepředstavitelně těžký. Budovali novou vesnici a své domovy z ničeho a na holé zemi, ale Bůh byl s nimi. I proto dokázali v severním Bulharsku vybudovat vesnici, která byla vzorem pro celou oblast.

Dežili a pracovali v těžkých podmínkách i naši rodiče, **Bedřich a Helena Dobiašovi**. Oba vyrůstali v tradičních evangelických rodinách. Kolem roku 1926 přišli do vesnice kresťané

zprávy zo zborov

z Německa a z Čech s jasnona zvěstí evangelia o spasení v Pánu Ježiši Kristu. Ve vesnici tehdy došlo k velkému probuzení a mnoho mladých i starších lidí přijalo Pána Ježiše do svých srdc. Mezi těmito mladými, pro Boha nadšenými lidmi byli i Bedřich Dobiaš a Helena Sauarová. V roce 1928 spolu uzavřeli manželství a prožili spolu v lásce celých 66 let.

V roce 1994 byl tatinek odvolán do nebeského domova. Po jeho smrti žila maminka střídavě u mých sourozenců a později jsme ji přestěhovali do mého bytu v Sokolově. Tam jsme spolu prožily 6 let. Byla to nejkrásnější doba mého života. Naše maminka byla moudrá a statečná žena. Denně přednášela Bohu na modlitbách celý svět, nás český národ i své děti a přibuzné. Zvláště se přimluovala za ty, kteří se k nabízené Boží lásce a milosti staví zády.

Ted' už na naši drahou maminku jen vzpomínám, protože 12. srpna 2003 odešla branou věčnosti za Pánem Ježišem. Její tělesná schránka byla převezena na Jižní Moravu do obce **Březí u Mikulova**, kde byla pochována za hojně účastní věřících i ostatních spoluobčanů. Pohřební shromáždění oslovil br. Luděk Záboj a písňemi posloužili bratři a sestry z Dolních Dunajovic a z Nového Přerova.

Odišiel učitel' a evanjelista

Ilko a Milota Kozárovci

Po šiestich rokoch fažkej nemoci povolal si Pán k sebe dňa 22.10.2003 vo veku 69 rokov vo viacerých zboroch známeho brata **Maurice G. Thomasa z Anglicka**. Pánovi aj ľuďom slúžil ako cestujúci brat v okoli svojho domáceho zboru, kde vyučoval a povzbudzoval veriacich v malých zboroch

Br. Maurice
G. Thomas

a zhromaždeniach. Zároveň navštevoval krajiny východného bloku už aj v časoch duchovnej neslobody, najprv spoločne s br. Grunbaumom, neskôr už sám po viacero rokov. Jeho služba bola obzvlášť cenena v bratských zboroch v Rumunsku, ktorým slúžil 18 rokov: vyučoval v zboroch, na stretnutiach mládeže, viedol biblické vyučovanie starších zborov.

Brat Maurice bol pochovaný 30. 10. 2003 a po pohrebe v kruhu rodiny bol v miestnom zbere ďakované zhromaždenie, kde bolo okrem veriacich prítomných mnoho neobrátených ľudí, ktorí prvýkrát počuli zvestovať evanjelium.

Manželka zosnulého, sestra Patricia, ktorá ho na viacerých cestách u nás sprevádzala, chce využiť túto príležitosť, aby zdôraznila, že Maurice si veľmi cenil možnosti pomáhať svojou službou v našej krajine – na Slovensku i v Čechách a vrelú pohostinnosť, ktorej sa mu dostalo, kdekoľvek prišiel. Časť jeho bytosti bola stále vo východnej Európe. Aj počas fažkej nemoci sa zaujimal o naše zbyty: o stavbu domova dôchodcov vo Zvolene i zborového domu v Bratislave. Jeho najväčšia žiadosť bola ešte raz nás navštiviť. Pán nedal, aby sa to stalo, ale vieme, že sa stretнемe v onen deň, možno už čoskoro.

Sestra Patricia zároveň chce podakovať všetkým, ktorí sa počas 6 rokov nemoci za nich modlili. Ona sama má veľké problémy s klbmi, avšak počas manželovej nemoci sa nevenovala svojmu zdraviu. Pri spomienke na brata Maurica zahrňme i ju do našich modlitieb.

povzbuzení maminkám

Když maminky chodily do školy...

Anička Vlčková

To bylo dávno! Ale „když maminky chodily do klubu“, tak to bylo docela nedávno! Ještě

minulý školní rok. Klub maminek v našem sboru fungoval dva roky. Nejdříve se zrodila myšlenka - nápad (je to zvláštní, ale ne u sestry, nýbrž u bratra) a jak už to bývá, nakonec našel úrodnou půdu. Dohromady se dalo hned několik nadšenkyň a „bylo to“.

Každé úterý dopoledne jsme se na 3 hodinky vypravily do Klubu. Měly jsme „terno“, protože od začátku nám naše „drobečky“ obětavě hlídaly milé sestry Danuška Zemanová a Boženka Krejčí (s občasnými záskoky dalších ochotných „hlídáček“). Uvařily jsme si čaj a kafe, daly si něco na zub (většinou jedna z nás něco upekla) a povídaly si, smály se a sdílely se o svých potížích ve výchově i jinde, modlily se, vymýšlely... Taky jsme několikrát vyráběly nebo se spis učily vyrábět nějaké, většinou sezónní, dekorace, hlavně před Vánoci či před Velikonoci. Bývalo nás od 4 do 12 (to výjimečně) a objevovaly se občas i naše nevěřící kamarádky. Jednou jsme se domluvily a šly v sobotu společně do ZOO.

Vzájemně jsme se dost sblížily a pro mě osobně to bylo velkým povzbuzením. Vznikala také nová přátelství, byly jsme si oporou. V dalším ročníku hodně maminek „postoupilo do vyšší třídy“, tj. do zaměstnání, některé se odstěhovaly, jiné měly další povinnosti. Zůstalo nás pár - dvě až čtyři. A scházely jsme se každých 14 dnů. A bylo to zase skvělé.

Probíraly jsme knížku „Ideální žena“ od G. Karssenové (což je rozbor první kapitoly Příslövi). Společně jsme studovaly Písmo a myslím, že nás to velmi obohatilo. Jenže jsme to nedokončily a jistě je to na nás vidět, k ideálu nám totiž zbývá pořádný kus cesty. Taky jsme se sdílely, modlily a vzájemně se inspirovaly výtvarnými kreacemi. A zase nám věrně hlídaly robátka naše milé sestry Danuška a Boženka. No a 3. ročník prakticky znamenal zánik „klubu“ na úbytě. Bylo mi z toho dost smutno. Ale ono je to opravdu jako ve škole: děti rostou, mění se jejich potřeby, povinnosti i časový rozvrh a maminky jdou zkrátka s nimi. Tak už to je a je to dobré. Jenže na Klub už nezbýval většině z nás v týdnu čas ani energie.

Ale nebyl to úplný konec: fungují osobní vztahy, přátelství a sdílení - a to je ve všedních dnech veliká vzpruha. A to ještě není všecko! Díky jedné milé, nenápadné, ale zároveň velmi činorodé sestře, maminec dvou roztomilých děvčátek, tahle myšlenka nezapadla, a tak se chystá první letošní klubová aktivita, a to „předvánoční dílna“! Už se na ni moc těším a doufám, že s Boží pomocí prožijeme hezké sobotní dopoledne. Milé maminky, chci vás povzbudit, pokud toužíte po podobných setkáních ve vašem bydlišti, modlete se za to. Možná najdete jednu podobně smýšlející „spřízněnou duši“, a to už je vlastně začátek! Kéž Pán Bůh mocně zehná vám i vašim rodinám. Vždyť kdosi moudrý řekl: „Ruka, která drží kolébku, hýbe světem.“

omluva

Omluva za záměnu obrázků

Redakce

Mili čtenáři, přijměte prosím naši omluvu za nesprávné uvedené obrázky a jejich popis v článku 3. čísla ŽS/2003, nazvaném „150 let Bratrského hnutí v Německu“. Na prvním obrázku je Georg Müller a na druhém v pořadí je rytina M. Luthera. Obrázek Carla Brockhouse v článku chybí. K záměně došlo při konečné úpravě sazby a chybu už nebylo možné napravit. Děkujeme.

téma příštího čísla

Slyšet a konat

Články k tématu příštího čísla „Slyšet a konat“, jakož i další příspěvky, zasílejte, prosím, na adresu odpovědného redaktora do konce ledna 2004. Děkujeme.

Děkujeme. Redakce

Za obsah zveřejněných článků zodpovídají jejich autoři.

obsah

Úvodník

„Všechno“ 2

Úvaha

Dar z neba 3

Ohlédnutí

Billy Graham 85 ročný 4

Informácie

3. Misijná konferencia KZ na Slovensku .. 4

Ako pokračuje stavba v Púchove 7

Tématické články

Čo s peniazmi? 9

Tunelování Božího bohatství! 13

JA, peniaze a Boh 15

Bášeň

Vyvýšenosť lásky (1K 13,1-8a) 17

Tématické články

Praktické rady pro nakládání s penězi .. 18

Hotové peniaze, či dlhy? 20

Je to iba hra? 21

Misia

Kosovo: Evanjelium a Bratské zbyry.... 21

Úvaha

Tri výzvy pre miestny zbor 22

Svedectvo

Moje svedectvo 25

Zaměřeno na Izrael

Staví se model třetího chrámu 25

Biblický výklad

Na rozhraní dvou věků spásy (Žd 8) 28

Okienko sestier

Dívčerovat Bohu nebo člověku?..... 30

Jubileum

Ester Krajnáková 32

Správy zo zborov

Margita Kurzová 32

Vzpomínka na rodiče Dobíšovy 33

Odišiel učiteľ a evangelista 33

Povzbuzení maminkám

Když maminky chodily do školy 34

Omluva

..... 35

Téma příštího čísla

Vydávají Kresťanské sbory v ČR
a Kresťanské zbory na Slovensku
ve vydavatelství A-Alef
Bořivojova 620/29
718 00 Ostrava

Odpovědný redaktor a adresa české redakce:

Jaromír Andrýsek
Okrajová 3, 737 01 Český Těšín
e-mail: ja.andrysek@volny.cz
tel.: 558 734 794

Redakční rada:

Ján Čiž, Ján Hudec, Matúš Koša, Ján Kučera,
Ján Ostrolucký, Tomáš Pala, Miloš Rauš, Petr Vadura,
Jan Vopalecký, Lubomír Vyhnanek, Peter Kozár

Kontaktná adresa pre Slovensko:

Ján Hudec
Partizánska 15, 949 01 Nitra
tel.: 037 741 8212

Grafická úprava obálky a litografie:

Infiniti art, s. r. o.
Štefánikova 145/4, 737 01 Český Těšín

Grafická úprava textu a tisk:

Vydavatelství TEBA
Ostravská 130, 737 01 Český Těšín-Mosty

Expedice pro Českou republiku:

Vydavatelství A-Alef
Bořivojova 29, 718 00 Ostrava

Expedícia, administrácia a platby pre Slovensko:

Misijná spoločnosť evanjelia Ježisa Krista
Púpavova 4, 841 04 Bratislava

Administrace pro Českou republiku:

Vydavatelství A-Alef
Bořivojova 29, 718 00 Ostrava
e-mail: a_alef@ova.inecnet.cz
tel.: 596 784 269, 596 237 261, 602 552 069

Platby a dobrovolné příspěvky pro Českou republiku:

A-Alef Ostrava, Komerční banka Ostrava
číslo účtu: 81006-761/0100
Vždy je nutné uvést přidělený **variabilní symbol** odběratele.

Předplatné:

na celý rok 80 Kč + poštovné
jednotlivá čísla 20 Kč + poštovné
Předplatné na další období končí jen písemným
či telefonickým odhlášením v administraci.

Časopis vychází čtyřikrát do roka.

Registrační číslo MK ČR 6480.

ISSN 1210-6526

